



Briuselis, 2026 m. birželio 17 d.
(OR. en)

10599/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0359 (COD)

SIMPL 146
ANTICI 150
DATAPROTECT 204
CYBER 295
TELECOM 321
CODEC 1193
PE 84

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl suderintų dirbtinio intelekto taisyklių įgyvendinimo supaprastinimo iš dalies keičiami Reglamentai (ES) 2024/1689 ir (ES) 2018/1139, (Bendrasis skaitmeninės srities dokumentų rinkinys dėl dirbtinio intelekto) – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2026 m. birželio 15–18 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio pasiūlymo susitarti per pirmąjį svarstymą.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

Šiame kontekste Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto (IMCO) pirmininkė Anna CAVAZZINI (Verts/ALE, DE) ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto (LIBE) pirmininkas Javieras ZARZALEJOSAS (PPE, ES) atitinkamai IMCO ir LIBE komitetų vardu pateikė pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl reglamento, dėl kurio pranešimo projektą parengė Arba KOKALARI (PPE, SE) ir Michaelas MCNAMARA (Renew, IE), kompromisinį pakeitimą (118 pakeitimas). Be to, frakcija „Patriotai už Europą“ (PřE) pateikė procedūrinį pasiūlymą² ir tris teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimus (119–121 pakeitimai), o frakcija „Europos konservatoriai ir reformuotojai“ (ECR) pateikė vienuolika pakeitimų (122–132 pakeitimai). Dėl šių pakeitimų būtų balsuojama tik tuo atveju, jei procedūrinis pasiūlymas būtų priimtas.

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2026 m. birželio 16 d. plenariniame posėdyje pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl reglamento kompromisinis pakeitimas (118 pakeitimas) buvo priimtas. Kitų pakeitimų priimta nebuvo. Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje³.

Parlamento pozicija atspindi tai, dėl ko anksčiau susitarė institucijos. Todėl Taryba turėtų galėti patvirtinti Parlamento poziciją.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

² Pagal 60 straipsnio 3 dalį frakcija arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiantis Parlamento narių skaičius gali prašyti, kad plenariniame posėdyje būtų balsuojama dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimų, o ne dėl preliminarus susitarimo.

³ Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

Suderintų dirbtinio intelekto taisyklių įgyvendinimo supaprastinimas (Bendrasis skaitmeninės srities dokumentų rinkinys dėl dirbtinio intelekto)

2026 m. birželio 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl suderintų dirbtinio intelekto taisyklių įgyvendinimo supaprastinimo iš dalies keičiami Reglamentai (ES) 2024/1689 ir (ES) 2018/1139, (Bendrasis skaitmeninės srities dokumentų rinkinys dėl dirbtinio intelekto) (COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/0359(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2025)0836),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 114 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C10-0304/2025),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2026 m. balandžio 15 d. Europos Centrinio Banko nuomonę¹,
- atsižvelgdamas į 2026 m. kovo 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,
- atsižvelgdamas į 2026 m. gegužės 7 d. Regionų komiteto nuomonę³,
- atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingi komitetai patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 75 straipsnio 4 dalį, ir į 2026 m. gegužės 13 d. laiškų Tarybos atstovo priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 60 straipsnį,
- atsižvelgdamas į bendrus Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto ir Teisės reikalų komiteto nuomones,
- atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo

¹ OL C, C/2026/2285, 2026 4 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2285/oj>.

² 2026 m. kovo 18 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

³ 2026 m. gegužės 7 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A10-0073/2026),

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją⁴;
2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁴ Ši pozicija pakeičia 2026 m. kovo 26 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P10_TA(2026)0098).

Europos Parlamento pozicija, priimta 2026 m. birželio 16 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2026/..., kuriuo dėl suderintų dirbtinio intelekto taisyklių įgyvendinimo supaprastinimo iš dalies keičiami Reglamentai (ES) 2024/1689, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2023/1230 (Bendrasis skaitmeninės srities dokumentų rinkinys dėl dirbtinio intelekto)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę¹,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁴,

¹ OL C, C/2026/2285, 2026 4 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2285/oj>.

² 2026 m. kovo 18 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

³ 2026 m. gegužės 7 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁴ 2026 m. birželio 16 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1689⁵ nustatomos suderintos dirbtinio intelekto (toliau – DI) taisyklės ir siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimą, skatinti į žmogų orientuoto ir patikimo DI įsisavinimą, kartu užtikrinant aukšto lygio sveikatos, saugos, pagrindinių teisių apsaugą ir remiant inovacijas. Reglamentas (ES) 2024/1689 įsigaliojo 2024 m. rugpjūčio 1 d. Jo nuostatos pradėdamos taikyti palaipsniui, o nuo 2027 m. rugpjūčio 2 d. bus taikomos visos jo taisyklės;
- (2) patirtimi, sukaupta įgyvendinant Reglamento (ES) 2024/1689 dalis, kurios jau taikomos, galima remtis įgyvendinant tas dalis, kurios bus pradėtos taikyti vėliau. Tokiomis aplinkybėmis vėluojami parengti standartai, kuriais nustatomi techniniai sprendimai didelės rizikos DI sistemų tiekėjams, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas pagal tą reglamentą, ir vėluojamos nustatyti valdymo ir atitikties vertinimo sistemos nacionaliniu lygmeniu sukūrė didesnę nei numatyta reikalavimų laikymosi našą. Be to, konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais metu paaiškėjo, kad reikia papildomų priemonių, kuriomis būtų palengvintas ir išaiškintas įgyvendinimas ir reikalavimų laikymasis, nesumažinant lygio, kuriuo Reglamento (ES) 2024/1689 nuostatomis siekiama apsaugoti sveikatą, saugą ir pagrindines teises nuo DI keliamos rizikos;

⁵ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

- (3) siekiant spręsti atitinkamas įgyvendinimo problemas, reikalingi tiksliniai Reglamento (ES) 2024/1689 daliniai pakeitimai, atsižvelgiant į faktinį, *paprastą ir vienodą* aktualių taisyklių taikymą;
- (4) *siekiant sudaryti sąlygas DI inovacijoms privačiajame ir viešajame sektoriuose, svarbu, kad Komisija ir valstybių narių kompetentingos institucijos užtikrintų, kad dėl sektorių ir nacionalinės teisės aktų priežiūros, vykdymo užtikrinimo ir stebėsenos neatsirastų dubliavimosi, nenuoseklaus aiškinimo ar skirtingo vykdymo užtikrinimo;*
- (5) *Reglamentu (ES) 2024/1689 nustatytos horizontaliosios DI sistemoms taikomos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti nuoseklų ir aukštą viešųjų interesų, susijusių su sveikatos sauga bei pagrindinėmis teisėmis, apsaugos lygį. 6 straipsnio 2 dalyje nurodytų didelės rizikos DI sistemų atveju tas reglamentas taikomas kartu su I priedo A skirsnyje išvardytais Sąjungos derinamaisiais teisės aktais. Tam tikrais atvejais tokiuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose gali būti nustatyti reikalavimai, kuriais pasiekiamas toks pat arba aukštesnis atitinkamų viešųjų interesų apsaugos lygis, koks pasiekiamas Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytais konkrečiais reikalavimais arba pareigomis. Tokiu atveju turėtų būti įmanoma apriboti Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytų konkrečių reikalavimų ar pareigų taikymą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos laikytis reikalavimų, kuo labiau sumažinta administracinė našta ir dubliavimasis, kartu išlaikant tuo reglamentu užtikrinamą apsaugos lygį. Toks apribojimas turėtų būti įmanomas, kai ir tiek, kiek I priedo A skirsnyje išvardytuose derinamuosiuose Sąjungos teisės aktuose nustatyti reikalavimai, kuriais numatomas sveikatos, saugos ar pagrindinių teisių apsaugos lygis, lygiavertis atitinkamam reikalavimui ar pareigai. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais tas reglamentas papildomas nustatant tokius atvejus ir nurodant atitinkamus gaminius, reikalavimus ar pareigas, kurie gali būti apriboti, taip pat bet kokio apribojimo sąlygas ir taikymo sritį, užtikrinant, kad nebūtų sumažintas Reglamentu (ES) 2024/1689 numatytas apsaugos lygis;*

- (6) **dauguma Sąjungos įmonių yra mažosios ir vidutinės įmonės, kurių didžioji dalis yra labai mažos ir mažosios įmonės. Į** mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) apibrėžtį nebepatenkančios įmonės – t. y. mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės (toliau – MVKĮ) – atlieka svarbų vaidmenį Sąjungos ekonomikoje. Palyginti su MVĮ, MVKĮ paprastai būdingas didesnis augimo tempas ir aukštesnio lygio inovacijų diegimas ir skaitmenizacija. Nepaisant to, jos susiduria su panašiomis problemomis, kaip ir MVĮ, susijusiomis su administracine našta, todėl įgyvendinant Reglamentą (ES) 2024/1689 reikalingas proporcingumas ir tikslinė parama. Siekiant sudaryti sąlygas įmonėms iš MVĮ sklandžiai transformuotis į MVKĮ, svarbu nuosekliai spręsti klausimus, susijusius su poveikiu, kurį reglamentas gali daryti tų įmonių veiklai, kai tos įmonės tampa MVKĮ ir joms pradedamos taikyti didelėms įmonėms galiojančios taisyklės. Reglamente (ES) 2024/1689 numatytos kelios priemonės smulkiesiems veiklos vykdytojams, kurios turėtų būti taikomos ir MVKĮ, **prireikus kartu užtikrinant visa apimančius tikslus ir apsaugos lygį, kuris suteikiamas pagal Reglamentą (ES) 2024/1689.** Siekiant išaiškinti MVĮ ir MVKĮ traktavimą Reglamente (ES) 2024/1689, reikia įtraukti MVĮ ir MVKĮ apibrėžtis, kurios turėtų atitikti apibrėžtį, pateiktą atitinkamai Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB⁶ priede ir Komisijos rekomendacijos (ES) 2025/1099⁷ priede;

⁶ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

⁷ 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2025/1099 dėl mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžties (OL L, 2025/1099, 2025 5 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj>).

- (7) *saugos komponento sąvoka yra labai svarbi tam tikras DI sistemas priskiriant didelės rizikos sistemoms pagal Reglamentą (ES) 2024/1689. Todėl ši sąvoka turėtų apimti tik tas DI sistemas, kurios galėtų daryti neigiamą poveikį asmenų sveikatai ir saugai ar turtui, laikantis tame reglamente nustatyto rizika grindžiamo požiūrio. Reglamento (ES) 2024/1689 3 straipsnio 14 punkte pateikta apibrėžtimi nesuteikiama reikiamo aiškumo, kad DI sistemų tiekėjai galėtų nustatyti, ar DI sistema gali būti laikoma saugos komponentu, ir dėl to kyla rizika, kad didelės rizikos DI sistemų klasifikacija bus išplėsta ir viršys tai, kas pagrįsta tame reglamente nustatytu rizika grindžiamu požiūriu. Todėl tą apibrėžtį būtina iš dalies pakeisti. Pirma, būtina paaiškinti sąvoką „saugos funkcija“. Saugos funkcija turėtų būti numatytoji sistemos paskirtis, kurią nustato sistemos tiekėjas. DI sistema atlieka saugos funkciją, kai jos numatyta paskirtis, kaip nustatė tiekėjas, yra užkirsti kelią asmenų sveikatai ir saugai ar turtui kylančiai rizikai arba ją sumažinti. Visų pirma tai neapima DI sistemų, kurios skirtos tik funkcijoms, susijusioms su pagalba naudotojams, veiklos optimizavimu, paslaugų efektyvumu, automatizavimu, patogumu arba kokybės kontrolės operacijomis su sauga nesusijusiais aspektais, atlikti. Vien tik tai, kad DI sistema yra integruota į gaminį, kuriam taikomi Sąjungos derinamieji teisės aktai, arba jame veikia, savaime nereiškia, kad ji atlieka saugos funkciją;*

- (8) Reglamento (ES) 2024/1689 4 straipsnyje šiuo metu yra nustatyta pareiga visiems DI sistemų tiekėjams ir diegėjams užtikrinti jų darbuotojų raštingumą DI srityje. Raštingumo DI srityje plėtojimas, pradedant nuo išsilavinimo bei mokymo ir tęsiant mokymusi visą gyvenimą, yra labai svarbus, kad tiekėjai, diegėjai ir kiti asmenys, kuriems daromas poveikis, ***turėtų reikiamus įgūdžius*** ir galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl DI sistemų diegimo. Tačiau patirtis, kuria pasidalijo suinteresuotieji subjektai, rodo, kad ***sprendimas, kuriuo nustatomos griežtos pareigos užtikrinti pakankamą raštingumo DI srityje lygį, nebūtų tinkamas*** visų rūšių tiekėjams ir diegėjams, ***kiek tai susiję su raštingumo DI srityje skatinimu***. Be to, duomenys rodo, kad tokių pareigų nustatymas sukuria papildomą reikalavimų laikymosi našą, visų pirma mažesnėms įmonėms, o juk raštingumas DI srityje turėtų būti strateginis prioritetas, nepriklausomai nuo reguliavimo įpareigojimų ir galimų sankcijų. Atsižvelgiant šią informaciją, Reglamento (ES) 2024/1689 4 straipsnį reikėtų iš dalies pakeisti, reikalaujant, kad ■ tiekėjai ir diegėjai ***imtųsi priemonių, kuriomis būtų remiamas jų*** darbuotojų ir kitų asmenų, dirbančių DI sistemų veikimo ir naudojimo srityje jų vardu, ***raštingumas*** DI srityje. ***Komisija ir valstybės narės turėtų remti ir palengvinti DI sistemų tiekėjų ir diegėjų pastangas***, be kita ko, siūlyti mokymo galimybių, teikti informacinių išteklių ir sudaryti sąlygas keistis geraja praktika ir imtis kitų ■ iniciatyvų. ***Vykdydamos šią pareigą, Komisija ir valstybės narės galėtų atsižvelgti į Europos kompetencijos sistemas, pavyzdžiui, piliečiams skirtą Europos skaitmeninės kompetencijos sistemą („DigComp“) ir raštingumo DI srityje ugdymo pradinio ir vidurinio ugdymo grandyse sistemą***. Europos dirbtinio intelekto valdyba (toliau – Valdyba) ***turėtų padėti Komisijai ir valstybėms narėms priimdama rekomendacijas, kuriose būtų nustatyti bendri siektini tikslai, kad būtų įvykdyta jų pareiga ir užtikrintas nuolatinis*** Komisijos ir valstybių narių ***keitimasis*** informacija šia tema, o DI taikymo aljansas turėtų sudaryti sąlygas diskusijoms su platesne bendruomene; ■

-
- (9) šališkumo aptikimas ir ištaisymas yra svarbus viešasis interesas, nes taip fiziniai asmenys apsaugomi nuo šališkumo neigiamo poveikio, įskaitant diskriminaciją. *Dėl to* Reglamente (ES) 2024/1689 ■ nustatytas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis *didelės rizikos DI sistemų tiekėjams leidžiama tam tikrais išimtiniais atvejais ir taikant griežtas apsaugos priemonės* tvarkyti specialių kategorijų asmens duomenis. *Šis teisinis pagrindas yra susijęs su tų tiekėjų pareiga nustatyti šališkumo, kuris, tikėtina, darys poveikį asmenų sveikatai ir saugai, darys neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms arba lems pagal Sąjungos teisę draudžiamą diskriminaciją, aptikimo, prevencijos ir ištaisymo praktiką. Vis dėlto šališkumą, kuris, tikėtina, darys tokį poveikį, taip pat galėtų lemti didelės rizikos DI sistemų diegėjų veiksmai. Be to, toks šališkumas galėtų atsirasti ir kitų DI sistemų ar modelių atveju. Pavyzdžiui, šališkos tinkamumo arba rizikos vertinimo priemonės, naudojamos vertinant paraiškas dėl įvairių rūšių viešųjų leidimų ar licencijų, gali apriboti teises arba veiksmingai užkirsti kelią tam tikroms grupėms naudotis viešosiomis paslaugomis. Taigi, egzistuoja svarbus viešasis interesas kitų DI sistemų ir modelių tiekėjams ir diegėjams bei didelės rizikos DI sistemų diegėjams leisti, taikant išimtį ir kai tai tikrai būtina, tvarkyti specialių kategorijų asmens duomenis šališkumo aptikimo ir ištaisymo tikslais.*

*Todėl būtina išplėsti Reglamentu (ES) 2024/1689 nustatytą teisinį pagrindą, kad jis būtų taikomas tiems tiekėjams ir diegėjams. Tam teisiniam pagrindui turėtų būti taikomi tie patys apribojimai, sąlygos ir apsaugos priemonės, kurie taikomi pagal galiojančią to reglamento 10 straipsnio 5 dalį, taip užtikrinant atitiktį Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679⁸ 9 straipsnio 2 dalies g **punktui**, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁹ 10 straipsnio 2 dalies g **punktui** ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680¹⁰ 10 straipsnio a **punktui**. Be to, siekiant, kad didelės rizikos DI sistemų tiekėjai galėtų teisėtai vykdyti šališkumo aptikimo ir ištaisymo veiklą rengdamiesi užtikrinti atitiktį didelės rizikos DI sistemoms taikomiems reikalavimams, įskaitant Reglamento (ES) 2024/1689 10 straipsnio 2 dalies f ir g punktus, Reglamento (ES) 2024/1689 4a straipsnyje nustatytas teisinis pagrindas turėtų būti taikomas nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos;*

-
- ⁸ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).
- ⁹ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).
- ¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

- (10) *Reglamento (ES) 2024/1689 5 straipsniu draudžiama tam tikra su DI sistemomis susijusi praktika, kuri yra ypač žalinga ir piktnaudžiaujamojo pobūdžio, prieštarauja tam tikroms Sąjungos vertybėms ir pažeidžia tam tikras pagrindines teises. 5 straipsnis turi būti nuolat peržiūrimas, kaip nustatyta to reglamento 112 straipsnio 1 dalyje. Atsižvelgiant į technologinius ir visuomenės pokyčius nuo to reglamento priėmimo, įskaitant DI sistemų, kuriomis be sutikimo sukuriami intymūs vaizdai, vaizdo įrašai, garso ir panaši medžiaga (toliau – intymi medžiaga be sutikimo) ir seksualinės prievartos prieš vaikus medžiaga, diegimą ir platų naudojimą, būtina iš dalies pakeisti to reglamento 5 straipsnį;*
- (11) *intymi medžiaga be sutikimo yra seksualinis smurtas ir prievarta prieš asmenis, visų pirma moteris. DI sistemos, kurios generuoja tokią medžiagą arba ją manipuliuoja, kelia didelę riziką sveikatos saugai ir pagrindinėms teisėms, įskaitant aukų orumą, asmens savarankiškumą, neliečiamybę ir privatų gyvenimą, ir gali padaryti didelę ilgalaikę psichologinę ir kitokią žalą, bei sudaro sąlygas didelio masto prievartai. Plintant tokioms technologijoms, kurios dažnai apibūdinamos kaip nuoginimo programėlės, atsirado neatidėliotinas poreikis nustatyti aiškų reguliavimo draudimą. Seksualinės prievartos prieš vaikus medžiaga, įskaitant visiškai ar iš dalies susintetintą medžiagą, kelia didelę grėsmę vaikų saugumui ir pagrindinėms teisėms. DI sistemos, kuriomis generuojama tokia medžiaga arba ją manipuliuojama, kelia didelį pavojų žmogaus orumui ir vaiko teisėms, taip pat gali normalizuoti, sustiprinti ir įtvirtinti seksualinį smurtą prieš vaikus. Todėl Reglamento (ES) 2024/1689 5 straipsnį būtina iš dalies pakeisti tiek siekiant apsaugoti moteris, vaikus, kitus asmenis ir visuomenę nuo labai žalingos praktikos, taip siekiant to reglamento tikslų, tiek siekiant suteikti tiekėjams ir diegėjams aiškumo dėl jų pareigų taikymo srities, taip sprendžiant įgyvendinimo problemas;*

- (12) būtina aiškiai apibrėžti draudimo taikymo sritį, įskaitant visų pirma tiekėjų ir diegėjų pareigų mastą. Šis draudimas neturėtų trukdyti tiekėjams plėtoti DI sistemų techninių pajėgumų generuoti vaizdus, vaizdo įrašus, garso ar panašią medžiagą arba jais manipuluoti. Kalbant apie tiekėjus, draudimas turėtų būti taikomas tik DI sistemų, kurios generuoja intymią medžiagą be sutikimo arba seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą arba ją manipuliuoja, teikimui rinkai ar pradėjimui naudoti dviem atvejais. Pirma, jis turėtų apimti sistemas, skirtas tokiai medžiagai generuoti ar ją manipuluoti. Antra, jis turėtų apimti sistemas, kuriose toks generavimas ar manipuliavimas yra pagrįstai numatomas ir atkuriamas rezultatas ir kuriose netaikomos pagrįstos ir tinkamos techninės saugos ir kitos apsaugos priemonės, atsižvelgiant į pagrįstai numatomą netinkamą naudojimą, siekiant patikimai užkirsti kelią tam rezultatui ir prireikus jį ištaisyti, taip pat ištaisyti pastebėtą ar praneštą netinkamą naudojimą, įskaitant tokių priemonių apėjimą. Techninės priemonės ir kitos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią tokios medžiagos generavimui, galėtų apimti duomenų valymą, mokymą atmesti užklausas, saugų užklausų projektavimą ir rezultatų kontrolę, vykdymo laiku generuojamų užklausų saugiklius, turinio klasifikavimo ir filtravimo mechanizmus, naudojimo apribojimus, piktnaudžiavimo aptikimo mechanizmus ir pranešimo bei veiksmų mechanizmus. Tokios prevencinės priemonės turėtų būti pagrįstos konkrečios DI sistemos atžvilgiu ir laikomos tinkamomis, jei jos dera su pažangiausiomis priemonėmis ir kiekvienu konkrečiu atveju akivaizdžiai užkerta kelią tokios medžiagos generavimo ar manipuliavimo ja tikimybei arba ją pakankamai sumažina, atsižvelgiant į žinomą ir pagrįstai numatomą netinkamą naudojimą, įskaitant pagrįstai numatomą prevencinių priemonių apėjimą be didelių techninių pakeitimų. Tiekėjams, kurie išlaiko veiksmingą DI sistemų kontrolę, pavyzdžiui, per platformą ar interneto sąsają, tai galėtų apimti netinkamo naudojimo atvejų sekimą ir pranešimą apie juos, visapusiškai laikantis Sąjungos privatumo ir duomenų apsaugos teisės aktų.

Tais atvejais, kai pastebima, kad prevencinės priemonės ar kitos apsaugos priemonės apeinamos, arba apie tai pranešama, turėtų būti imamasi tinkamų taisomųjų priemonių, jei tokios priemonės yra pagrįstos, atsižvelgiant į konkrečią DI sistemą, įskaitant jos išleidimo ir platinimo strategiją (pvz., atvirojo kodo išleidimą). Kalbant apie diegėjus, DI sistemos naudojimas turėtų būti draudžiamas tik tuo atveju, kai diegėjas naudoja DI sistemą siekdamas generuoti intymią medžiagą be sutikimo arba seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą arba jomis manipuluoti. Tai apima atvejus, kai diegėjas naudoja arba netinkamai naudoja rinkai pateiktas arba pradėtas naudoti DI sistemas, kurios neturi pagrįstų ir tinkamų prevencinių priemonių, arba kai diegėjas apeina prevencines priemones arba naudoja tokiais tikslais teisėtas DI sistemas, neskirtas tokiai medžiagai generuoti ar ja manipuluoti. Todėl draudimas naudoti DI sistemą neapima DI sistemos naudojimo teisėtais tikslais, pavyzdžiui, generuojant medžiagą, kuri nėra intymi medžiaga be sutikimo arba seksualinės prievartos prieš vaikus medžiaga, arba ja manipuluojant, net ir tais atvejais, kai DI sistemoje nėra pagrįstų ir tinkamų apsaugos priemonių, kurias tiekėjas turėjo įdiegti, taip pat jis neapima atsitiktinio tokio turinio generavimo ar manipuliavimo juo. Kiek tai susiję su intymios medžiagos be sutikimo draudimu, kai DI sistema yra skirta medžiagai, kuriai taikomas šis draudimas, generuoti ar ja manipuluoti, apsaugos ar kitos priemonės turėtų apimti tinkamus DI sistemos platinimo būdus, kuriais siekiama užtikrinti, kad būtų galima patikimai gauti ir įrodyti vaizduojamo asmens sutikimą generuoti tokią medžiagą ar ja manipuluoti, laikantis Reglamento (ES) 2016/679.

Intymios medžiagos be sutikimo draudimas turėtų apimti tik tikrovišką intymių kūno dalių, visų pirma lyties organų, gaktikaulio, išangės, apnuogintų sėdmenų ar apnuogintų moters krūtų, spenelių ar areolių, arba atvirų seksualinių veiksmų vaizdavimą. „Tikroviškumas“ reiškia asmens veido, balso ar kūno vaizdavimą įtikinamu, realiam gyvenimui būdingu būdu, nepriklausomai nuo to vaizdavimo konteksto tikroviškumo arba nuo to, ar tai visiškai atitinka tikrąjį vaizduojamo asmens balsą ar išvaizdą. Tačiau tai neapima karikatūriško arba fiziškai neįmanomo asmens kūno vaizdavimo. Intymios medžiagos be sutikimo draudimas nedaro poveikio kitų formų nuogumą vaizduojančios medžiagos, pavyzdžiui, medžiagos, kurioje nevaizduojami fiziniai asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, tikroviškų iš dalies nuogų asmenų vaizdų, kuriuose intymios kūno vietos nėra atidengiamos ir nėra vaizduojami atviri seksualiniai veiksmai, arba netikroviškų meninių aktų kūrinių, kuriuose tikroviškai nevaizduojami atvirai seksualinius veiksmus atliekantys fiziniai asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, arba nevaizduojamos jų intymios kūno dalys, generavimui ar manipuliavimui ja. Jis taip pat neapima generatyvinio DI programų, kuriose intymios vietos nėra apnuogintos, arba, jei jos yra apnuogintos, tam yra gautas laisva valia duotas, konkretus, informacija pagrįstas, nedviprasmiškas ir aiškus vaizduojamo asmens sutikimas (pavyzdžiui, matavimosi programų ir medicininių programų, kaip antai medicininės anatominės simuliacijos ir mamogramos). Šiuo draudimu neužkertamas kelias išimties tvarka naudoti DI sistemas, kurios generuoja asmens, kurio tapatybę galima nustatyti, apnuogintų intymių kūno dalių vaizdus arba jais manipuliuoja, laikantis pagrindinių teisių teisės, įskaitant duomenų apsaugos teisę, ir taikytinos medicinos teisės medicinos specialistų atliekamos medicininės diagnostikos ir gydymo tikslais, kai atitinkamas asmuo negali duoti sutikimo (pavyzdžiui, ekstremaliosios situacijos atveju).

Galiausiai draudimas manipuluoti naudojant intymią medžiagą be sutikimo netaikomas tais atvejais, kai anksčiau sukurta intymia medžiaga yra manipuluojama taip, kad nepadidinamas jokių vaizduojamų apnuogintų intymių kūno vietų matomumas ir nekeičiamas jokių vaizduojamų atvirų seksualinių veiksmų pobūdis, pavyzdžiui, kai tik patobulinamas esamas vaizdas, kuriame vaizduojamos intymios kūno dalys, arba vaizdo įrašas, kuriame vaizduojami atviri seksualiniai veiksmai, pavyzdžiui, pakeičiamas fonas, pridedama teksto antraštė arba padidinamas kontrastas ar ryškumas. Tačiau į šio draudimo taikymo sritį patenka bet koks manipuliavimas medžiaga, įskaitant medžiagą, kurioje jau pavaizduotos intymios kūno dalys arba atviri seksualiniai veiksmai, kuriuo padidinamas bet kurių pavaizduotų intymių kūno dalių apnuoginimo lygis arba pakeičiamas bet kurių vaizduojamų atvirų seksualinių veiksmų pobūdis;

- (13) *seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagos draudimas neturėtų trukdyti pateikti rinkai, pradėti naudoti arba naudoti DI sistemą, kai pagal nacionalinę teisę taikoma neteisėtumą šalinanti aplinkybė (angl. „without right“ defence), kaip tai susiję su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/93/ES¹¹ 5 straipsnio 1 dalimi. Tai apima veiklą, vykdomą pagal vidaus teisinius įgaliojimus, pavyzdžiui, teisėtą institucijų vykdomą seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagos generavimą arba manipuliavimą ja, siekiant vykdyti baudžiamąjį procesą arba užkirsti kelią nusikaltimams, juos nustatyti ar tirti, taip pat teisėtą DI sistemos naudojimą vykdant etiško įsilaužimo ir vertinimo veiklą, siekiant įvertinti, ar sistema atitinka šiame reglamente nustatytą draudimą;*

¹¹ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR (OL L 335, 2011 12 17, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).

(14) *šie draudimai yra pagrįstas saviraiškos ir informacijos laisvės bei laisvės užsiimti verslu suvaržymas. Jais siekiama bendrojo intereso tikslų ir apsaugomos kitų asmenų teisės ir laisvės, įskaitant numatytąsias Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 1 straipsnyje, 3 straipsnio 1 dalyje bei 4, 7, 8, 21, 23 ir 24 straipsniuose. Jie yra gerai pritaikyti šiems tikslams pasiekti. Intymios medžiagos atveju draudimai apima tik tikroviškus fizinių asmenų, kurių tapatybę galima nustatyti, vaizdus ir atvejus, kai DI sistema naudojama nuogumo ar atvirumo lygiui padidinti, ir į juos neįtraukiamas generavimas ar manipuliavimas gavus asmens sutikimą. Be to, juos taikant tik reikalaujama, kad tiekėjai įgyvendintų „pagrįstas ir tinkamas“ priemonės ir apsaugos priemonės sistemų, kurios nėra skirtos generuoti draudžiamos medžiagos ar ją manipuluoti, atveju. Tie draudimai taip pat suderinti su galiojančia Sąjungos teise, įskaitant Direktyvą (ES) 2011/93/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1385¹². Apribojimais atsižvelgiama į Chartijos 11 ir 16 straipsnių esmę, jie nustatyti teisės aktais ir yra proporcingi;*

¹² 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1385 dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje (OL L, 2024/1385, 2024 5 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

- (15) *elgesys, kuriam taikomi šie draudimai, taip pat gali pažeisti kitą teisę, įskaitant baudžiamąją teisę. Draudimai neužkerta kelio baudžiamajam persekiojimui pagal tokią teisę. Tačiau tiek, kiek dėl draudimų pažeidimo gali būti skiriamos baudžiamojo pobūdžio sankcijos, kurios gali būti nustatytos pagal Reglamento (ES) 2024/1689 99 straipsnio 1 dalį, ir tiek, kiek už tą patį elgesį baudžiama pagal baudžiamąją teisę, įskaitant baudžiamąją teisę, kuri patenka į direktyvų 2011/93/ES ir (ES) 2024/1385 taikymo sritį, valstybės narės turi užtikrinti, kad būtų laikomasi ne bis in idem principo pagal Chartiją;*
- (16) *draudimai nedaro poveikio teisių gynimo priemonėms, kuriomis asmenys gali naudotis pagal nacionalinės teisės aktus, kad apsaugotų savo pagrindines teises, įskaitant teises į savo atvaizdą, privatumą ir žmogaus orumą;*

- (17) siekiant užtikrinti nuoseklumą, išvengti dubliavimosi ir kuo labiau sumažinti administracinę našą, susijusią su notifikuotųjų įstaigų paskyrimo procedūra pagal Reglamentą (ES) 2024/1689, kartu išlaikant tą patį tikrinimo lygį, naujoms atitikties vertinimo įstaigoms ir notifikuotosioms įstaigoms, paskirtoms pagal Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, pavyzdžiui, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2017/745¹³ ir (ES) 2017/746¹⁴, turėtų būti galima pateikti vieną paraišką ir taikyti **unifikuoto** vertinimo procedūrą, kai tokia paraiška ir procedūra nustatyta pagal tuos Sąjungos derinamuosius teisės aktus. Vienos paraiškos teikimu ir **unifikuoto** vertinimo procedūra siekiama palengvinti, paremti ir paspartinti paskyrimo procedūrą pagal Reglamentą (ES) 2024/1689, kartu užtikrinant atitiktį reikalavimams, taikytiniems notifikuotosioms įstaigoms pagal tą reglamentą ir jo I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus.
- Unifikuoto vertinimo procedūra turėtų būti vykdoma atsižvelgiant į susijusių institucijų užduotis ir pareigas. Be to, turėtų būti paaiškinta, kad atitikties vertinimo įstaiga, paskirta pagal daugiau nei vieną Sąjungos derinamąjį teisės aktą, nurodytą I priedo A skirsnyje, turėtų teikti paraišką tik vieną kartą, kad būtų paskirta pagal šį reglamentą;***

¹³ 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB (OL L 117, 2017 5 5, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj>).

¹⁴ 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/746 dėl *in vitro* diagnostikos medicinos priemonių, kuriuo panaikinama Direktyva 98/79/EB ir Komisijos sprendimas 2010/227/ES (OL L 117, 2017 5 5, p. 176, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/746/oj>).

- (18) siekiant užtikrinti sklandų Reglamento (ES) 2024/1689 taikymą ir nuoseklumą, jis turėtų būti iš dalies pakeistas. Reglamento (ES) 2024/1689 43 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje reikėtų techninės pataisos, kad atitikties vertinimo reikalavimai būtų suderinti su to reglamento 16 straipsnyje nustatytais didelės rizikos DI sistemų tiekėjams taikomais reikalavimais. Be to, reikėtų paaiškinti, kad tais atvejais, kai didelės rizikos DI sistemos tiekėjui taikoma atitikties vertinimo procedūra pagal Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus ir atitikties vertinimas apima kokybės valdymo sistemos atitiktį pagal to reglamento ir tokių Sąjungos derinamųjų teisės aktų reikalavimus, tiekėjas turėtų turėti galimybę įtraukti su kokybės valdymo sistemomis, įdiegtomis pagal tą reglamentą, susijusius aspektus į kokybės valdymo sistemas, įdiegtas pagal tokius Sąjungos derinamuosius teisės aktus, laikantis Reglamento (ES) 2024/1689 17 straipsnio 3 dalies. 43 straipsnio 3 dalies antra pastraipa turėtų būti iš dalies pakeista siekiant paaiškinti, kad notifikuotosios įstaigos, notifikuotos pagal Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus ir siekiančios įvertinti didelės rizikos DI sistemas, kurioms taikomi to reglamento I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, turėtų ***turėti įgaliojimus įvertinti didelės rizikos DI sistemų atitiktį tam tikromis sąlygomis*** 18 mėnesių nuo ... [šio reglamento įsigaliojimo dienos].

Šiuo pakeitimu nedaromas poveikis Reglamento (ES) 2024/1689 28 straipsniui, *todėl atitikties vertinimo įstaigos, kurios nori būti paskirtos ir notifikuotos pagal tą reglamentą, gali pateikti paraišką bet kuriuo metu per šiuos 18 mėnesių ir po jų*. Be to, Reglamentas (ES) 2024/1689 turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant paaiškinti, kad tais atvejais, kai didelės rizikos DI sistemos taikomi Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai ir jos atitinka vieną iš to reglamento III priede išvardytų naudojimo atvejų, tiekėjas turėtų taikyti tinkamą atitikties vertinimo procedūrą, kurios reikalaujama pagal tuos atitinkamus derinamuosius teisės aktus;

- (19) *Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2024/1689 ir (ES) 2024/2847¹⁵ papildo vienas kitą, kad būtų užtikrinta gaminių su skaitmeniniais elementais sauga ir kibernetinis saugumas. Reglamento (ES) 2024/2847 12 straipsnyje nurodyta, kad, kai didelės rizikos DI sistemos ir gamintojų taikomi procesai atitinka Reglamente (ES) 2024/2847 nustatytus esminius kibernetinio saugumo reikalavimus, turėtų būti laikoma, kad jos atitinka Reglamento (ES) 2024/1689 15 straipsnyje nustatytus kibernetinio saugumo reikalavimus tiek, kiek tuos reikalavimus apima pagal Reglamentą (ES) 2024/2847 išduota ES atitikties deklaracija arba jos dalys. Siekiant padidinti Reglamento (ES) 2024/1689 ir Reglamento (ES) 2024/2847 sąveikos matomumą, Reglamento (ES) 2024/2847 12 straipsnyje nustatyta taisyklė taip pat turėtų būti atspindėta Reglamente (ES) 2024/1689. Neturėtų būti daromas poveikis šių dviejų priemonių sąveikai;*

¹⁵ 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2847 dėl horizontaliųjų kibernetinio saugumo reikalavimų, keliamų produktams su skaitmeniniais elementais, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013 bei (ES) 2019/1020 ir Direktyva (ES) 2020/1828 (Kibernetinio atsparumo aktas) (OL L, 2024/2847, 2024 11 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj>).

(20) *pagal Reglamento (ES) 2024/1689 6 straipsnio 1 dalį DI sistemos priskiriamos didelės rizikos sistemoms, kai DI sistema, kuri yra gaminio, kuriam taikomi to reglamento I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, komponentas, yra saugos komponentas ir to gaminio atitikties vertinimą turi atlikti trečioji šalis. Tačiau reikalavimas, kad tokio gaminio atitikties vertinimą turi atlikti trečioji šalis, neturi įtakos gamintojo pasirinkimui dėl tokio gaminio atitikties vertinimo procedūros. Kai pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus iš atitikties vertinimo procedūrų leidžiama pasirinkti darniaisiais standartais grindžiamą atitikties vertinimo procedūrą, ši galimybė toliau taikoma ir gaminiams, į kuriuos integruota didelės rizikos DI sistema. Reglamento (ES) 2024/1689 6 straipsnio 1 dalis neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas, kad gaminių, į kuriuos integruota didelės rizikos DI sistema, atitikties vertinimą automatiškai atliktų trečioji šalis, dalyvaujant notifikuotajai įstaigai. Kai ši galimybė numatyta Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose, gaminio, į kurį yra integruota didelės rizikos DI sistema, tiekėjas, vykdydamas atitikties vertinimo procedūrą, galėtų toliau remtis darniaisiais standartais, kad užtikrintų atitiktį Sąjungos derinamųjų teisės aktų ir Reglamento (ES) 2024/1689 reikalavimams;*

I

(21) *siekiant didinti konkurencingumą ir inovacijas, labai svarbu remti ekonominės veiklos vykdytojus, kurie privalo vienu metu laikytis Reglamento (ES) 2024/1689 III skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nustatytų reikalavimų ar pareigų ir to reglamento I priede išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose nustatytų atitinkamų reikalavimų ir pareigų. Siekiant remti ir supaprastinti tokių ekonominės veiklos vykdytojų atitikties reglamentuojamiems reikalavimams užtikrinimo būdus, Komisija turėtų nepagrįstai nedelsdama paprašyti Europos standartizacijos organizacijų parengti standartizacijos leidinius, įskaitant, kai tinkama, darniuosius standartus. Tie standartizacijos leidiniai turėtų būti grindžiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbtais darniaisiais standartais, kuriais remiantis daroma atitikties Reglamento (ES) 2024/1689 reikalavimams ar pareigoms prezumpcija, taip pat visais atitinkamais Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbtais darniaisiais standartais, kuriais remiantis daroma atitikties to reglamento I priede išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose nustatytiems atitinkamiems reikalavimams ar pareigoms prezumpcija. Tokie standartizacijos leidiniai turėtų padėti sumažinti teisinį netikrumą, išvengti nereikalingos atitikties vertinimo veiklos, bandymų, dokumentavimo ir ataskaitų teikimo pareigų dubliavimo ir sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir startuoliams. Siekiant suteikti ekonominės veiklos vykdytojams praktinių ir patikimų techninių sprendimų, padidinti teisinį tikrumą ir palengvinti DI sistemų pateikimą rinkai, pradėjimą naudoti ir naudojimą pagal šį reglamentą ir to reglamento I priede išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, labai svarbu laiku parengti tokius leidinius;*

- (22) siekiant supaprastinti reikalavimų laikymąsi ir sumažinti susijusias išlaidas, **Reglamento (ES) 2024/1689 6 straipsnio 3 dalyje nurodytų** DI sistemų **registracija** ES duomenų bazėje pagal to reglamento 49 straipsnio 2 dalį **turėtų būti supaprastinta, racionalizuojant to reglamento VIII priedo B skirsnyje reikalaujamą turinį. Nors siekiant veiksmingos rinkos priežiūros ir viešosios atskaitomybės tebėra labai svarbu, kad tokios DI sistemos būtų registruojamos ES duomenų bazėje, registracijos reikalavimai turėtų būti supaprastinti ir padaryti proporcingesni. Šiuo supaprastinimu būtų užtikrinta geresnė pusiausvyra, nepakenkiant Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytai apsaugai.** Tam tikromis sąlygomis tokios DI sistemos nelaikomos didelės rizikos sistemomis, kai jos nekelia didelės rizikos, susijusios su žala asmenų sveikatai, saugai ar pagrindinėms teisėms. **Be to, Reglamento (ES) 2024/1689 6 straipsnio 3 dalį taikantis** tiekėjas ■ ir toliau privalo dokumentuoti tos sistemos vertinimą prieš pateikdamas ją rinkai arba jos naudojimo pradžią. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę prašyti atlikti tą vertinimą;

- (23) Reglamento (ES) 2024/1689 57, 58 ir 60 straipsniai turėtų būti iš dalies pakeisti siekiant stiprinti tolesnį apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų bendradarbiavimą Sąjungos lygmeniu, didinti apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų valdymo aiškumą ir nuoseklumą ir išplėsti bandymo realiomis sąlygomis už apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų ribų taikymo sritį įtraukiant didelės rizikos DI sistemas, kurioms taikomi to reglamento I priede išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai. Visų pirma, siekiant procedūrų supaprastinimo, kai taikytina, vykdant apribotoje bandomojoje DI reglamentavimo aplinkoje prižiūrimus projektus, kurie taip pat apima bandymą realiomis sąlygomis, bandymo realiomis sąlygomis planas turėtų būti integruotas į apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planą, dėl kurio susitarė tiekėjai arba galimi tiekėjai ir kompetentinga institucija; ■
- (24) *be to, tikslinga numatyti galimybę Europos dirbtinio intelekto tarnybai (toliau – DI tarnyba) Sąjungos lygmeniu sukurti apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką, skirtą DI sistemoms, kurioms taikoma Reglamento (ES) 2024/1689 75 straipsnio 1 dalis. Siekiant užtikrinti nuoseklumą, teisinį tikrumą ir veiksmingą priežiūros pareigų paskirstymą Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, turėtų būti aiškiai apibrėžta Sąjungos lygmens apribotos bandomosios DI reglamentavimo aplinkos taikymo sritis, kad būtų išvengta dubliavimosi su nacionalinėmis apribotomis bandomosiomis DI reglamentavimo aplinkomis, sukurtomis pagal tą reglamentą. Siekiant skatinti inovacijas ir sudaryti palankesnes sąlygas DI įsisavinimui, MVĮ, įskaitant startuolius, ir MVKĮ turėtų būti suteikta prioritetinga prieiga prie DI tarnybos sukurtų apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų;*

- (25) *be to, turėtų būti patikslintos nuostatos dėl atitinkamų kompetentingų institucijų bendradarbiavimo naudojant apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką, kad būtų užtikrintas veiksmingas jų veikimas. Dėl šios priežasties Komisijos įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma išsami apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų kūrimo, plėtojimo, įgyvendinimo, veikimo ir priežiūros tvarka, turėtų apimti ir tokių aplinkų valdymo aspektus. Be to, jei apribotos bandomosios DI reglamentavimo aplinkos apima novatoriškas DI sistemas, kurios tvarko asmens duomenis arba kitaip patenka į kitų nacionalinių institucijų ar kompetentingų institucijų, teikiančių arba remiančių prieigą prie duomenų, priežiūros sritį, atitinkamos kompetentingos priežiūros institucijos turėtų būti įtrauktos į apribotos bandomosios DI reglamentavimo aplinkos veiklą ir dalyvauti vykdant tų aspektų priežiūrą, kiek tai susiję su jų atitinkamomis užduotimis ir įgaliojimais;*
- (26) siekiant skatinti inovacijas, taip pat tikslinga išplėsti Reglamento (ES) 2024/1689 60 straipsnyje nustatytą bandymo realiomis sąlygomis už apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų ribų taikymo sritį, kuri šiuo metu taikoma to reglamento III priede išvardytoms didelės rizikos DI sistemoms, ir leisti didelės rizikos DI sistemų, kurioms taikomi to reglamento I priede išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, tiekėjams ir galimiems tiekėjams taip pat išbandyti tokias sistemas realiomis sąlygomis, **taikant pakankamas apsaugos priemones**. Šia nuostata nedaromas poveikis kitiems Sąjungos ar nacionalinės teisės aktams dėl didelės rizikos DI sistemų, susijusių su gaminiais, kuriems taikomi Sąjungos derinamieji teisės aktai, bandymo realiomis sąlygomis; ■

(27) *taip pat tikslinga užtikrinti, kad būtų galima atlikti didelės rizikos DI sistemų, kurioms taikomi Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo B skirsnio išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, bandymus realiomis sąlygomis. Toms sistemoms taikomi atitinkamų sektorių teisės aktų reikalavimai ir procedūros ir daugeliu atvejų tas reglamentas joms tiesiogiai netaikomas. Į tuos sektorių teisės aktus tinkamu laiku bus įtraukti reikalavimai, atitinkantys to reglamento 8–15 straipsniuose nustatytus reikalavimus. Todėl tikslinga užtikrinti, kad valstybės narės galėtų leisti atlikti šių DI sistemų bandymus realiomis sąlygomis, siekiant įvertinti ir patikrinti tų sistemų atitikimą to reglamento 8–15 straipsniuose nustatytiems reikalavimams. Jei valstybės narės nusprendžia leisti atlikti tokius bandymus, tuo reglamentu turėtų būti reikalaujama, kad jos priimtų programas, kuriose būtų nustatyti išsamūs tokių bandymų reikalavimai. Tame reglamente turėtų būti numatyti esminiai elementai, kurie turi būti įtraukti į tokias programas. Kurdamos tokias sistemas valstybės narės turėtų užtikrinti aukštą fizinių asmenų sveikatos apsaugos bei pagrindinių teisių apsaugos lygį. Prieš įgyvendindamos programą, valstybės narės turėtų apie ją pranešti Komisijai. Bandymai realiomis sąlygomis turėtų atitikti atitinkamus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, išvardytus Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo B skirsnio, įskaitant visas taikytinas nuostatas dėl bandymų. Tačiau tai neturėtų daryti poveikio naujo straipsnio dėl bandymų realiomis sąlygomis taikymui;*

- (28) Reglamento (ES) 2024/1689 63 straipsniu labai mažoms įmonėms, kurios yra didelės rizikos DI sistemų tiekėjos, suteikiama galimybė supaprastintai įvykdyti pareigą nustatyti kokybės valdymo sistemą. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tam, kad daugiau novatorių galėtų laikytis reikalavimų, ta galimybė turėtų būti suteikiama visoms MVL, įskaitant startuolius;
- (29) *atsižvelgiant į svarbų DI tarnybos vaidmenį užtikrinant veiksmingą ir koordinuotą Reglamento (ES) 2024/1689 valdymą, kuris dar labiau sustiprinamas šiuo reglamentu, ir nedarant poveikio kitai daugiametei finansinei programai ir biudžeto procedūrai, Komisija DI tarnybai turėtų skirti pakankamai žmogiškųjų, finansinių ir techninių išteklių, siekdama užtikrinti, kad ji galėtų veiksmingai ir per pagrįstus laikotarpius atlikti savo užduotis, susijusias su Reglamento (ES) 2024/1689 vykdymo užtikrinimu, be kita ko, skirti pakankamai nuolatinių darbuotojų, turinčių išsamią kompetenciją ir techninių ekspertinių žinių;*
- (30) Reglamento (ES) 2024/1689 69 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant supaprastinti mokslinės komisijos rinkliavos struktūrą. Jei valstybės narės kreipiasi į mokslinės komisijos ekspertus, rinkliavos, kurias joms gali tekti sumokėti ekspertams, turėtų būti lygiavertės atlygiui, kurį Komisija privalo sumokėti panašiomis aplinkybėmis;

■

- (31) siekiant sustiprinti **II** DI sistemų valdymo sistemą, būtina paaiškinti DI tarnybos vaidmenį stebint ir prižiūrint tokių DI sistemų atitiktį Reglamentui (ES) 2024/1689 **II**. **Komisija turi išimtinę kompetenciją dėl bendrosios paskirties DI modelių pagal to reglamento 88 straipsnį. Siekiant padidinti nuoseklumą, aiškumą ir veiksmingumą, taip pat atsižvelgiant į DI sistemų, susijusių su ta kompetencija, aprėptį ir poveikį, turėtų būti patikslinta DI tarnybos išimtinės kompetencijos prižiūrėti sistemas taikymo sritis. Visų pirma DI tarnyba turėtų turėti išimtinę kompetenciją bendrosios paskirties DI modeliais grindžiamų DI sistemų atžvilgiu ne tik tais atvejais, kai sistemą ir modelį kuria tas pats tiekėjas, bet ir tais atvejais, kai juos kuria tai pačiai įmonei priklausantys tiekėjai. Tačiau tam tikrais atvejais, visų pirma tais atvejais, kai vykdoma speciali sektorinė priežiūra, atsakomybė turėtų tekti atitinkamai nacionalinei kompetentingai institucijai. Todėl turėtų būti nustatytos tam tikros išimtys. Šios išimtinės kompetencijos subjektinė taikymo sritis turėtų apimti tų DI sistemų tiekėjus ir jų diegėjus toje pačioje įmonėje. Kitiems diegėjams ir toliau turėtų būti taikoma nacionalinė priežiūra ir vykdymo užtikrinimas. Be to, tai neapima DI sistemų, kurias pateikia rinkai, pradeda naudoti arba naudoja Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros, nes jas prižiūri Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas pagal Reglamento (ES) 2024/1689¹⁶ 74 straipsnio 9 dalį;**

- (32) **be to**, atsižvelgiant į esamą priežiūros ir vykdymo užtikrinimo sistemą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2065¹⁷, tikslinga Komisijai suteikti kompetentingos rinkos priežiūros institucijos įgaliojimus pagal Reglamentą (ES) 2024/1689, kai DI sistema laikoma labai didele interneto platforma arba labai didele interneto paieškos sistema pagal Reglamentą (ES) 2022/2065 arba kai DI sistema yra integruota į tokią platformą ar paieškos sistemą. Taip būtų lengviau užtikrinti, kad būtų nuosekliai **ir veiksmingai** naudojamosi Komisijos priežiūros ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimais pagal Reglamentą (ES) 2024/1689 ir Reglamentą (ES) 2022/2065, taip pat įgaliojimais, kurie taikomi į tokias platformas ar paieškos sistemas integruotiems bendrosios paskirties DI modeliams. ***Tai taip pat tikslinga atsižvelgiant į tokių platformų ir paieškos sistemų svarbą, jų aprėptį, poveikį ir galimybę padaryti sudėtingą ir didelę žalą visuomenei. Šios išimtinės kompetencijos subjektinė taikymo sritis turėtų apimti tu*** ***DI sistemų tiekėjus ir jų diegėjus toje pačioje įmonėje.*** DI sistemų, kurios yra integruotos į labai didelę interneto platformą ar paieškos sistemą arba laikomos labai didele interneto platforma ar paieškos sistema, atveju pirmasis DI sistemų vertinimo atskaitos taškas yra rizikos vertinimas, rizikos mažinimo priemonės ir audito prievolės, nustatytos Reglamento (ES) 2022/2065 34, 35 ir 37 straipsniuose, nedarant poveikio DI tarnybos įgaliojimams tirti Reglamento (ES) 2024/1689 taisyklių nesilaikymo *ex post* atvejus ir užtikrinti jų vykdymą.

¹⁷ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

Atlikdamos to rizikos vertinimo, rizikos mažinimo priemonių ir audito analizę, Komisijos tarnybos, atsakingos už Reglamento (ES) 2022/2065 vykdymo užtikrinimą, gali prašyti DI tarnybos pateikti nuomonę dėl galimo pagal Reglamentą (ES) 2024/1689 anksčiau atlikto arba lygiagrečiai atliekamo rizikos vertinimo rezultatų ir galimybės taikyti draudimus pagal Reglamentą (ES) 2024/1689. Be to, DI tarnyba ir kompetentingos nacionalinės institucijos turėtų pagal Reglamentą (ES) 2024/1689 koordinuoti savo vykdymo užtikrinimo pastangas su institucijomis, atsakingomis už Reglamento (ES) 2022/2065 įgyvendinimo priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą, įskaitant Komisiją, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi lojalaus bendradarbiavimo, proporcingumo ir *non bis in idem* principų, o pagal vieną reglamentą gauta informacija būtų naudojama kito reglamento įgyvendinimo priežiūros ir vykdymo užtikrinimo tikslais tik gavus įmonės sutikimą. Visų pirma tos institucijos turėtų reguliariai keistis nuomonėmis ir savo atitinkamose kompetencijos srityse atsižvelgti į visas baudas ir sankcijas, skirtas tam pačiam tiekėjui už tą patį elgesį galutiniu sprendimu, priimtu vykdant procedūras, susijusias su kitų Sąjungos ar nacionalinių taisyklių pažeidimu, kad būtų užtikrinta, jog bendra paskirtų baudų ir sankcijų visuma būtų proporcinga ir atitiktų padarytų pažeidimų sunkumą;

- (33) *prižiūrėdama jos kompetencijai priklausančias DI sistemas ir užtikrindama su jomis susijusių pareigų vykdymą, DI tarnyba pagal Reglamentą (ES) 2024/1689 atlieka tokią patį vaidmenį ir prisiima tokią pačią atsakomybę kaip rinkos priežiūros institucija. Todėl būtina, kad DI tarnyba turėtų visus rinkos priežiūros institucijų įgaliojimus ir pareigas pagal tą reglamentą ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1020¹⁸ (toliau – bendrieji įgaliojimai). Jais turėtų būti užtikrintas tinkamas ir veiksmingas Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytų reikalavimų ir pareigų vykdymas. Tačiau būtina patikslinti, papildyti ir apibrėžti tam tikrus esminius bendrųjų įgaliojimų elementus ir kitus aspektus, taip pat jų apsaugos priemones (toliau – patikslinančios nuostatos). Visų pirma būtina nustatyti nuostatas, kuriomis būtų reglamentuojami DI tarnybos ir nacionalinių institucijų santykiai; nuostatas, kuriomis patikslinami, papildomi ir apribojami įgaliojimai prašyti informacijos ir atlikti patikrinimus vietoje; nuostatos, kuriomis reglamentuojami tyrimai, įskaitant galimybę padaryti įsipareigojimus privalomus; ir nuostatos, kuriomis patikslinami ir apribojami įgaliojimai nustatyti neatitikties atvejus, skirti baudas ir periodines baudas. Kai bendrųjų įgaliojimų rūšis yra taip patikslinta, DI tarnyba negali apeiti tų įgaliojimų sąlygų ir ribų remdamasi susijusiais bendraisiais įgaliojimais. Kita vertus, DI tarnyba gali remtis bendraisiais įgaliojimais, kurie nėra patikslinti ir apibrėžti DI tarnybos atžvilgiu, pavyzdžiui, įgaliojimais priimti Reglamento (ES) 2019/1020 16 straipsnio 3 dalyje nurodytas priemones.*

¹⁸ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj>).

Siekiant tinkamai įgyvendinti Reglamentą (ES) 2024/1689, Komisija turėtų turėti galimybę priimti įgyvendinimo aktus, kuriais išsamiau apibrėžiamos taisyklės ir procedūros, susijusios su senaties terminų taikymu, galimybė susipažinti su byla ir sutartu informacijos atskleidimu. Naudodamasi visais šiais įgaliojimais, DI tarnyba turi laikytis Chartijos. Be to, DI tarnybai taikomos patikslinančiose nuostatose nustatytos pagrindinių teisių apsaugos priemonės ir apsauga;

- (34) *be minėtų procedūrinių ir pagrindinių teisių apsaugos priemonių* DI sistemų tiekėjams *mutatis mutandis* turėtų būti taikomos Reglamento (ES) 2019/1020 18 straipsnyje numatytos procesinės teisės, nedarant poveikio konkretnėms Reglamente (ES) 2024/1689 numatytoms procesinėms teisėms. *Kai nacionalinės rinkos priežiūros institucijos per bendrą kontaktinį punktą paprašo DI tarnybos imtis priežiūros ir vykdymo užtikrinimo priemonių, susijusių su DI sistemomis, kurių išimtinę priežiūrą ji vykdo, DI tarnyba ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo to prašymo gavimo dienos turėtų informuoti bendrą kontaktinį punktą apie ketinimą pasinaudoti savo priežiūros ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimais arba apie priežastis, dėl kurių ji nesinaudos savo įgaliojimais. Jei DI tarnyba nusprendžia pasinaudoti savo priežiūros ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimais, ji taip pat turėtų informuoti bendrą kontaktinį punktą apie galutinius tokių procedūrų rezultatus ir tarpinius pokyčius, kurie, DI tarnybos nuomone, daro didelį poveikį tyrimui, įskaitant sprendimą pradėti procedūrą, skirti baudą ir pašalinti arba atšaukti DI sistemą iš rinkos;*

- (35) kad DI sistemos, kurias prižiūri DI tarnyba pagal Reglamento (ES) 2024/1689 75 straipsnį ir kurių atitikties vertinimą atlieka trečioji šalis, galėtų patekti į Sąjungos rinką, **Komisija** turėtų būti **atsakinga už** tų sistemų atitikties vertinimus prieš pateikiant jas rinkai;
- (36) Reglamento (ES) 2024/1689 77 straipsnis ir susijusios nuostatos yra svarbus valdymo mechanizmas, nes jais siekiama sudaryti sąlygas institucijoms ar įstaigoms, atsakingoms už Sąjungos teisės aktų, kuriais siekiama apsaugoti pagrindines teises, vykdymo užtikrinimą ar priežiūrą, vykdyti savo įgaliojimus konkrečiomis sąlygomis ir skatinti bendradarbiavimą su rinkos priežiūros institucijomis, atsakingomis už to reglamento priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą. Būtina paaiškinti tokio bendradarbiavimo apimtį, taip pat paaiškinti, kurioms valdžios institucijoms ar įstaigoms jis yra naudingas. Siekiant sustiprinti bendradarbiavimą, turėtų būti paaiškinta, kad prašymai susipažinti su informacija ir dokumentais turėtų būti teikiami kompetentingai rinkos priežiūros institucijai, kuri turėtų atsakyti į tokius prašymus **nepagrįstai nedelsdama**, ir kad susijusios institucijos ar įstaigos turėtų turėti abipusę pareigą bendradarbiauti. **Turėtų būti paaiškinta, kad šios nuostatos nedaro poveikio atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų ar įstaigų kompetencijai, užduotims, įgaliojimams ir nepriklausomumui vykdant savo įgaliojimus. Visų pirma tos nuostatos neapriboja jokių tų institucijų ir įstaigų turimų įgaliojimų prašyti informacijos pagal kitus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus. Todėl tos institucijos ir įstaigos išlaiko visus turimus įgaliojimus tiesiogiai prašyti informacijos iš veiklos vykdytojų pagal savo įgaliojimus arba Sąjungos ar nacionalinę teisę;**

(37) *Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytais didelės rizikos DI sistemoms taikomais reikalavimais atsižvelgiama į konkrečią DI sistemoms būdingą riziką, įskaitant šališkumą, nenuspėjamą modelio elgseną, menką patvarumą ar tikslumą, pažeidžiamumą dėl trečiųjų šalių išpuolių ir nepakankamą DI sistemos skaidrumą. Sprendžiant su DI susijusios rizikos klausimą, tuo reglamentu papildomi to reglamento I priede išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai, jų nedubliuojant. Reglamente (ES) 2024/1689 numatyti ekonominės veiklos vykdytojams skirti mechanizmai, kuriais siekiama kuo labiau sumažinti reikalavimų laikymosi našta. Visų pirma 8 straipsnio 2 dalimi dėl sąveikos su sektorių teisės aktais, 9 straipsnio 10 dalimi dėl rizikos valdymo ir 17 straipsnio 3 dalimi dėl kokybės valdymo ekonominės veiklos vykdytojams leidžiama, kai būtina ir tinkama, integruoti DI būdingos rizikos vertinimą į esamas rizikos ir kokybės valdymo sistemas. Reglamento (ES) 2024/1689 40 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad Komisija nurodytų, jog pagal tą reglamentą parengti darnieji standartai turi derėti su standartais, parengtais pagal to reglamento I priede išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus. Komisija turėtų pateikti gaires, kad padėtų su didelės rizikos DI sistemomis, kurioms taikomas Reglamento (ES) 2024/1689 I priedas, susijusios ekonominės veiklos vykdytojams laikytis to reglamento, be kita ko, pateikdama gaires dėl to reglamento 8 straipsnio 2 dalies, 9 straipsnio 10 dalies ir 17 straipsnio 3 dalies taikymo kaip mechanizmų, kuriais siekiama kuo labiau sumažinti reikalavimų laikymosi našta, laikantis papildomumo ir proporcingumo principų. Tos gairės turėtų būti paskelbtos ne vėliau kaip 2027 m. rugpjūčio 1 d.;*

- (38) siekiant generatyvinių DI sistemų tiekėjams, kuriems taikomos Reglamento (ES) 2024/1689 50 straipsnio 2 dalyje nustatytos žymėjimo pareigos, suteikti pakankamai laiko per pagrįstą laikotarpį pritaikyti savo praktiką nesutrikdant rinkos, tikslinga nustatyti *keturių* mėnesių pereinamąjį laikotarpį tiekėjams, kurie savo sistemas rinkai jau pateikė iki 2026 m. rugpjūčio 2 d.;
- (39) siekiant didelės rizikos DI sistemų tiekėjams suteikti pakankamai laiko ir paaiškinti taisykles, taikytinas DI sistemoms, kurios jau buvo pateiktos rinkai arba pradėtos naudoti prieš pradėdant taikyti atitinkamas Reglamento (ES) 2024/1689 nuostatas, tikslinga paaiškinti lengvatinio laikotarpio, numatyto to reglamento 111 straipsnio 2 dalyje, taikymo apimtį. 111 straipsnio 2 dalies tikslais lengvatinis laikotarpis turėtų būti taikomas rinkai jau pateiktos DI sistemos tipui ir modeliui. Tai reiškia, kad jei bent vienas atskiras didelės rizikos DI sistemos vienetas buvo teisėtai pateiktas rinkai arba pradėtas naudoti iki 111 straipsnio 2 dalyje nurodytos datos, kitiems atskiriems to paties tipo ir modelio didelės rizikos DI sistemos vienetais taikomas 111 straipsnio 2 dalyje numatytas lengvatinis laikotarpis ir todėl jie gali būti toliau pateikiami rinkai, tiekiami arba pradėdami naudoti Sąjungos rinkoje netaikant jokių papildomų pareigų, reikalavimų ar papildomo sertifikavimo poreikio, kol tos didelės rizikos DI sistemos projektas lieka nepakitęs. Lengvatinio laikotarpio, numatyto 111 straipsnio 2 dalyje, taikymo tikslais lemiamas veiksnys yra data, kurią pirmasis to tipo ir modelio didelės rizikos DI sistemos vienetas buvo pateiktas rinkai arba pradėtas naudoti Sąjungos rinkoje pirmą kartą. Padarius bet kokią reikšmingą tos DI sistemos projekto pakeitimą po 111 straipsnio 2 dalyje nurodytos datos, tiekėjas privalėtų visapusiškai laikytis visų atitinkamų to reglamento nuostatų, taikomų didelės rizikos DI sistemoms, įskaitant atitikties vertinimo reikalavimus;

- (40) Reglamento (ES) 2024/1689 113 straipsnyje nustatytos to reglamento įsigaliojimo ir taikymo datos, visų pirma jo bendra taikymo pradžios data, kuri yra 2026 m. rugpjūčio 2 d. Apie Reglamento (ES) 2024/1689 III skyriaus 1, 2 ir 3 skirsniuose nustatytas pareigas, susijusias su didelės rizikos DI sistemomis, pasakytina, kad dėl vėluojančio standartų, bendrųjų specifikacijų ir alternatyvių gairių prieinamumo ir vėluojančio nacionalinių kompetentingų institucijų įsteigimo atsiranda problemų, dėl kurių kyla pavojus veiksmingai tų pareigų taikymo pradžia ir gali gerokai padidėti įgyvendinimo išlaidos tiek, kad nebūtų galima pateisinti jų pradinės taikymo pradžios datos, t. y. 2026 m. rugpjūčio 2 d., palikimo. ***Todėl tikslinga nustatyti, kad III skyriaus 1, 2 ir 3 skirsnių taikymo pradžios data DI sistemoms, kurios pagal 6 straipsnio 2 dalį ir III priedą priskiriamos didelės rizikos sistemoms, būtų 2027 m. gruodžio 2 d., o DI sistemoms, kurios pagal 6 straipsnio 1 dalį ir I priedą priskiriamos didelės rizikos sistemoms, ši data būtų 2028 m. rugpjūčio 2 d. Skirtumas tarp taisyklių, susijusių su DI sistemomis, kurios priskiriamos didelės rizikos sistemų kategorijai pagal to reglamento 6 straipsnio 2 dalį ir III priedą ir pagal 6 straipsnio 1 dalį ir I priedą, taikymo pradžios atitinka Reglamente (ES) 2024/1689 numatytą pradinių taikymo pradžios datų skirtumą ir juo siekiama suteikti pakankamai laiko atitinkamoms pareigoms pritaikyti ir įgyvendinti. Svarbu laiku parengti paramos priemonės, be kita ko, gaires, atitinkamus standartus, bendrąsias specifikacijas ir praktikos kodeksus, siekiant sudaryti sąlygas užtikrinti reikalavimų laikymąsi ir sumažinti skirtingo taisyklių aiškinimo ir nevienodo taikymo valstybėse narėse riziką. Siekiant garantuoti teisinį tikrumą ir išvengti Reglamento (ES) 2024/1689 taikymo tolesnio vėlavimo, Komisija turėtų užtikrinti, kad priemonės, kuriomis padedama užtikrinti atitiktą to reglamento III skyriaus 1, 2 ir 3 skirsnių reikalavimams, būtų įdiegtos laiku siekiant užtikrinti, kad būtinos nuostatos būtų įgyvendintos laiku ir veiksmingai;***

- I
- (41) atsižvelgiant į tikslą sumažinti įgyvendinimo sunkumus piliečiams, įmonėms ir viešojo administravimo institucijoms, labai svarbu, kad suderintos tam tikrų taisyklių įgyvendinimo sąlygos būtų priimanamos tik tais atvejais, kai tai tikrai būtina. Todėl tikslinga panaikinti tam tikrus Komisijai suteiktus įgaliojimus priimti tokias suderintas sąlygas įgyvendinimo aktais tais atvejais, kai taip nėra. Taigi Reglamento (ES) 2024/1689 50 straipsnio 7 dalis, 56 straipsnio 6 dalis ir 72 straipsnio 3 dalis turėtų būti iš dalies pakeistos, kad būtų panaikinti Komisijai suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus. ***Kadangi 50 straipsnio 7 dalyje ir 56 straipsnio 6 dalyje nurodyti praktikos kodeksai turi ribotą teisinį poveikį ir visų pirma nesuteikia atitikties prezumpcijos, nėra tikrai būtina, kad šie kodeksai būtų patvirtinti įgyvendinimo aktu. Tiekėjai turėtų turėti galimybę pagal Reglamento (ES) 2024/1689 53 straipsnio 4 dalį ir 54 straipsnio 2 dalį remtis praktikos kodeksais, kurie įvertinti kaip tinkami pagal to reglamento 56 straipsnio 6 dalį.*** Be to, panaikinus įgaliojimą priimti suderintą stebėsenos po pateikimo rinkai plano šabloną, nustatytą Reglamento (ES) 2024/1689 72 straipsnio 3 dalyje, didelės rizikos DI sistemų tiekėjams bus suteikta daugiau lankstumo įdiegti jų organizacijai pritaikytą stebėsenos po pateikimo rinkai sistemą. Taip pat pripažįstant, kad reikia aiškumo dėl to, kaip didelės rizikos DI sistemų tiekėjai privalo ***vykdyti Reglamento (ES) 2024/1689 72 straipsnio 1 dalyje nustatytą pareigą***, Komisija turėtų būti įpareigota ***ne vėliau kaip 2027 m. rugsėjo 2 d. paskelbti stebėsenos po pateikimo rinkai plano gaires, įskaitant savanorišką šabloną;***

- (42) *dirbtinio intelekto naudojimas mašinose gali padėti skatinti inovacijas ir didinti tų mašinų veiksmingumą. Taikant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/1230¹⁹ ir Reglamentą (ES) 2024/1689 gali rasti dubliavimosi. Kartu svarbu užtikrinti tokį apsaugos nuo rizikos, susijusios su dirbtinio intelekto naudojimu mašinose, lygį, kuris atitiktų Reglamente (ES) 2024/1689 numatytą didelės rizikos DI sistemų apsaugos lygį. Atsižvelgiant į specifinį mašinų ir mašinų sektoriaus pobūdį ir siekiant patenkinti poreikį supaprastinti dirbtiniu intelektu grindžiamų mašinų reglamentavimo sistemą, tikslinga pereiti prie sektorinio požiūrio perkeliant Reglamentą (ES) 2023/1230 iš Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnio į B skirsnį. Todėl, pirma, Reglamento (ES) 2024/1689 taikymas toms mašinoms turėtų apsiriboti tik to reglamento 2 straipsnio 2 dalyje nurodytomis nuostatomis. Nuoroda į Direktyvą 2006/42/EB turėtų būti perkelta iš Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnio į B skirsnį ir atnaujinta, kad būtų daroma nuoroda į Reglamentą (ES) 2023/1230. Antra, labai svarbu užtikrinti, kad į Reglamentą (ES) 2023/1230 būtų įtraukti esminiai sveikatos ir saugos reikalavimai, taikomi DI sistemoms, pagal Reglamento (ES) 2024/1689 6 straipsnio 1 dalį priskiriamoms didelės rizikos sistemoms ir naudojamoms kaip saugos komponentai mašinose arba didelės rizikos DI sistemose, kurios yra mašinos, kuriomis užtikrinamas Reglamentą (ES) 2024/1689 atitinkantis apsaugos lygis.*

¹⁹ 2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1230 dėl mašinų, kuriuo iš dalies panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ir Tarybos direktyva 73/361/EEB (OL L 165, 2023 6 29, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1230/oj>).

Tuo tikslu turėtų būti reikalaujama, kad Komisija priimtų deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2023/1230 III priedas, kad būtų atsižvelgta į atitinkamus Reglamento (ES) 2024/1689 III skyriaus 2 skirsnyje ir 17, 19, 72 bei 73 straipsniuose nustatytus reikalavimus. Siekiant išvengti teisinės spragos ir užtikrinti suderinamumą su Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytų atitinkamų didelės rizikos DI sistemos taisyklių taikymo pradžia, tie deleguotieji aktai turėtų būti taikomi nuo 2028 m. rugpjūčio 2 d. Dėl tų pačių priežasčių gamintojai turėtų galėti laisvai remtis darniaisiais standartais arba Reglamente (ES) 2024/1689 nurodytomis ar pagal jį priimtomis bendrosiomis specifikacijomis, apimančiais atitinkamus esminius reikalavimus, taikomus atitikties prezumpcijai, kaip tai suprantama pagal Reglamento (ES) 2023/1230 20 straipsnį, kol pagal Reglamentą (ES) 2023/1230 bus pateiktos nuorodos į su DI susijusius darniuosius standartus arba bendrąsias specifikacijas arba jie bus priimti;

I

- (43) atliekant didelės rizikos DI sistemų atitikties vertinimus pagal Reglamentą (ES) 2024/1689 gali prireikti pasitelkti atitikties vertinimo įstaigas. Atitiktį įvertinti gali tik pagal tą reglamentą paskirtos atitikties vertinimo įstaigos ir tik dėl veiklos, susijusios su atitinkamų kategorijų ir tipų DI sistemomis. Kad būtų galima nustatyti pagal Reglamento (ES) 2024/1689 30 straipsnį notifikuotų atitikties vertinimo įstaigų paskyrimo aprėptį, būtina sudaryti DI sistemų kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų sąrašą. Kodų sąrašė turėtų būti atsižvelgiama į tai, ar DI sistema yra gaminio komponentas, ar pats gaminy, kuriam taikomi Reglamento (ES) 2024/1689 I priede išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai (toliau – AIP kodai, priskiriami DI sistemoms, kurioms taikomi gaminių teisės aktai), ar to reglamento III priede išvardyta sistema, kuri šiuo metu yra susijusi tik su III priedo 1 punkte nurodytomis biometrinėmis DI sistemomis (toliau – AIB kodai, priskiriami biometrinėms DI sistemoms). AIP ir AIB kodai yra vertikalieji kodai. AIP kodai yra nuorodų kodai, kuriais pateikiama nuoroda į Reglamento (ES) 2024/1689 I priedo A skirsnįje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus. AIP kodai yra nauji Reglamente (ES) 2024/1689 nurodyti kodai, skirti to reglamento III priedo 1 punkte nurodytoms biometrinėms DI sistemoms identifikuoti.

Kodų sąrašė taip pat turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius DI sistemų tipus ir pagrindines technologijas (toliau – AIH kodai, priskiriami horizontaliosioms DI sistemoms). AIH kodai yra nauji konkrečioms DI technologijoms skirti kodai ir gali būti taikomi kartu su AIP arba AIB vertikaliesiems kodais. AIH kodai apima pagrindinius DI sistemų tipus ir technologijas. Kodų sąrašė, įskaitant tris kategorijas, turėtų būti numatyta daugialypė DI sistemų tipologija, kuria užtikrinama, kad atitikties vertinimo įstaigos, paskirtos notifikuotosiomis įstaigomis, būtų visapusiškai kompetentingos vertinti DI sistemas, kurias jos turi įvertinti;

- (44) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139²⁰ nustatytos bendrosios civilinės aviacijos taisyklės. Reglamento (ES) 2024/1689 108 straipsnis iš dalies keičia Reglamentą (ES) 2018/1139, siekiant užtikrinti, kad pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 priimdama bet kokius atitinkamus deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus Komisija, remdamasi civilinės aviacijos sektoriaus techniniais ir reguliavimo ypatumais ir nekeisdama esamų valdymo, atitikties vertinimo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmų ir jais nustatytų institucijų, atsižvelgtų į Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytus privalomus reikalavimus, taikomus didelės rizikos DI sistemoms. Siekiant užtikrinti, kad pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 priimant atitinkamus deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus būtų visapusiškai atsižvelgiama į tuos Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytus didelės rizikos DI sistemoms taikomus privalomus reikalavimus, būtina techninė pataisa, kuria būtų iš dalies pakeisti papildomi Reglamento (ES) 2018/1139 straipsniai;

²⁰ 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj>).

I

(45) *siekiant iš dalies pakeisti tam tikras neesmines reglamentų (ES) 2024/1689 ir (ES) 2023/1230 nuostatas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais:*

- *apribojamas Reglamente (ES) 2024/1689 nustatytų konkrečių reikalavimų ar pareigų taikymas, kai to reglamento I priedo A skirsnyje išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai, kuriais užtikrinamas lygiavertis apsaugos lygis,*
- *iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2024/1689 XIV priede pateiktas kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų DI sistemų sąrašas, ir*
- *iš dalies keičiamas, atsižvelgiant į atitinkamus Reglamento (ES) 2024/1689 reikalavimus, Reglamento (ES) 2023/1230 III priedas.*

Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros²¹ nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(46) *siekiant kuo greičiau užtikrinti teisinį tikrumą atsižvelgiant į artėjančią bendrą Reglamento (ES) 2024/1689 taikymo pradžią, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka, trečią dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje;*

(47) *vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 ir 2 dalimis buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir Europos duomenų apsaugos valdyba ir 2026 m. sausio 20 d. jie pateikė bendrą nuomonę,*

²¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

PRIĒMĒ ŠĪ REGLAMENTĀ:

1 straipsnis
Reglamento (ES) 2024/1689 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2024/1689 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio 2 dalies g punktas pakeičiamas taip:

„g) inovacijų rėmimo priemonės, ypatingą dėmesį skiriant mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms (toliau – MVKĮ) ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ), įskaitant startuolius.“;

2) 2 straipsnis *iš dalies keičiamas taip:*

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. DI sistemoms, kurios pagal 6 straipsnio 1 dalį priskiriamos didelės rizikos sistemoms ir yra susijusios su gaminiais, kuriems taikomi I priedo B skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, taikomi tik 6 straipsnio 1 dalis, 60a straipsnis ir 102–112 straipsniai. **57, 58 ir 59 straipsniai taikomi** tik tiek, kiek didelės rizikos DI sistemoms pagal šį reglamentą taikomi reikalavimai buvo integruoti į tuos Sąjungos derinamuosius teisės aktus.“;

b) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Asmens duomenims, tvarkomiems atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytas teises ir pareigas, taikoma Sąjungos teisė dėl asmens duomenų apsaugos, privatumo ir pranešimų konfidencialumo. Nedarant poveikio šio reglamento 4a ir 59 straipsniams, šis reglamentas nedaro poveikio Reglamentui (ES) 2016/679 ar Reglamentui (ES) 2018/1725, Direktyvai 2002/58/EB ar Direktyvai (ES) 2016/680.“;

3) 2 straipsnis papildomas šia dalimi:

„13. 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų didelės rizikos DI sistemų atveju 9–15 ir 17–25 straipsniuose nustatytų konkrečių reikalavimų ar pareigų taikymas gali būti ribotas, kai ir tiek, kiek:

- a) I priedo A skirsnyje išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose yra nustatyti reikalavimai ar pareigos, kuriais numatomas sveikatos, saugos ar pagrindinių teisių apsaugos lygis, lygiavertis atitinkamam reikalavimui ar pareigai arba didesnis, ir*
- b) dėl tokio apribojimo nesumažėja bendras šiame reglamente numatytas apsaugos lygis.*

Komisija ne vėliau kaip 2027 m. rugpjūčio 2 d. pagal 97 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant atitinkamas didelės rizikos DI sistemas, reikalavimus ar pareigas, kurie gali būti apriboti, tokio apribojimo taikymo sąlygas ir apribojimo taikymo sritį.“;

4) 3 straipsnis *iš dalies keičiamas taip:*

a) *14 punktas iš dalies keičiamas taip:*

„14) saugos komponentas – gaminio arba DI sistemos komponentas, kuris atlieka to gaminio ar DI sistemos saugos funkciją arba dėl kurio gedimo ar veikimo sutrikimo kyla rizika žmonių sveikatai ir saugai arba turtui; pagal šią apibrėžtį komponentas atlieka saugos funkciją, kai jo numatytoji paskirtis yra užkirsti kelią asmenų sveikatai ir saugai ar turtui kylančiai rizikai arba ją sumažinti;“;

b) *įterpiami šie punktai:*

„14a) labai maža, mažoji arba vidutinė įmonė (MVI) – labai maža, mažoji arba vidutinė įmonė, apibrėžtos Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnyje;

14b) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė (MVKI) – maža vidutinės kapitalizacijos įmonė, apibrėžta ■ rekomendacijos (ES) 2025/1099 priedo 2 punkte;“;

5) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„4 straipsnis

Raštingumas DI srityje

1. **DI sistemų tiekėjai ir diegėjai imasi priemonių, kad *padėtų ugdyti* savo darbuotojų ir kitų asmenų, dirbančių DI sistemų veikimo ir naudojimo jų vardu srityje, *raštingumą* DI srityje, atsižvelgdami į jų technines žinias, patirtį, išsilavinimą bei pasirengimą ir kontekstą, kuriame tos DI sistemos numatomos naudoti, ir atsižvelgdami į asmenis ar asmenų grupes, kurių atžvilgiu tos DI sistemos numatomos naudoti. *Pagal šią pareigą tiekėjai ar diegėjai neprivalo garantuoti bet kurio asmens konkretaus raštingumo DI srityje lygio.***

I

2. ***Komisija ir valstybės narės remia ir palengvina DI sistemų tiekėjų ir diegėjų, visų pirma MVI, pastangas vykdyti šio straipsnio 1 dalyje nustatytą jiems tenkančią pareigą. Tuo tikslu Komisija 62 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytoje bendroje informacinėje platformoje skelbia praktinius pavyzdžius, kaip vykdyti tas pareigas.***

3. *Valdyba, atsižvelgdama į Europos kompetencijos sistemas, priima rekomendacijas, kuriomis siekiama padėti Komisijai ir valstybėms narėms skatinti raštingumą DI srityje, kurio reikalaujama pagal 1 dalį, be kita ko, nustatant bendrus tikslus.“;*

6) įterpiamas šis straipsnis:

„4a straipsnis

Specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas šališkumo aptikimo ir ištaisymo tikslais

1. Didelės rizikos DI sistemų tiekėjai, kiek tai **tikrai** būtina užtikrinti tų sistemų šališkumo aptikimą ir ištaisymą pagal šio reglamento 10 straipsnio 2 dalies f ir g punktus, gali išimties tvarka tvarkyti specialių kategorijų asmens duomenis, taikydami tinkamas fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsaugos priemones. Be **nuostatų**, numatytų atitinkamai reglamentuose (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725 bei Direktyvoje (ES) 2016/680, turi būti laikomasi visų šių sąlygų, kad toks duomenų tvarkymas būtų įmanomas:
 - a) šališkumo nustatymo ir ištaisymo neįmanoma veiksmingai atlikti apdorojant kitus duomenis, įskaitant sintetinius arba anonimizuosius duomenis;
 - b) specialių kategorijų asmens duomenims taikomi pakartotinio asmens duomenų naudojimo techniniai apribojimai ir pažangiausios saugumo ir privatumo užtikrinimo priemonės, be kita ko, pseudoniminimas;

- c) specialių kategorijų asmens duomenims taikomos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad tvarkomi asmens duomenys būtų apsaugoti ir saugomi taikant tinkamas apsaugos priemones, įskaitant griežtą prieigos kontrolę ir dokumentavimą, siekiant išvengti netinkamo naudojimo ir užtikrinti, kad prieigą prie tų asmens duomenų turėtų tik įgalioti asmenys, turintys atitinkamas konfidencialumo pareigas;
 - d) specialių kategorijų asmens duomenys neperduodami, neperkeliami arba kitokiais būdais neprieinami kitoms šalims;
 - e) specialių kategorijų asmens duomenys ištrinami iškart po to, kai ištaisomas šališkumas, arba kai pasibaigia asmens duomenų saugojimo laikotarpis, atsižvelgiant į tai, kuri data yra ankstesnė, ir
 - f) duomenų tvarkymo veiklos įrašai pagal reglamentus (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725 ir Direktyvą (ES) 2016/680 apima priežastis, dėl kurių specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas buvo *tikrai* būtinas šališkumui nustatyti ir ištaisyti ir dėl kurių to tikslo nebuvo galima pasiekti tvarkant kitus duomenis.
2. **■** Kitų DI sistemų ir modelių tiekėjai bei diegėjai ir didelės rizikos DI sistemų diegėjai *gali išimties tvarka tvarkyti specialių kategorijų asmens duomenis, jeigu:*

- a) toks tvarkymas yra tikrai būtinas šališkumui aptikti ir ištaisyti atsižvelgiant į galimą šališkumą, kuris tikėtina, kad darys poveikį asmenų sveikatai ir saugai, darys neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms arba lems pagal Sąjungos teisę draudžiamą diskriminaciją, ypač tais atvejais, kai duomenų išvediniai turi įtakos būsimų operacijų įvediniams, ir
- b) taikomos visos 1 dalyje nustatytos sąlygos ir apsaugos priemonės.

Šia dalimi nenustatoma pareiga atlikti tokį šališkumo aptikimą ir ištaisymą.“;

I

7) 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirmoje pastraipoje įterpiami šie punktai:

„ba) pateikti rinkai, pradėti naudoti arba naudoti DI sistemą, kuria generuojami arba atlikus manipuliacijas gaunami tikroviški vaizdai, vaizdo įrašai, garso ar panaši medžiaga, kurioje vaizduojamos fizinių asmenų, kurių tapatybę galima nustatyti, intymios kūno dalys arba vaizduojamas fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, atliekantis atvirus seksualinius veiksmus be to asmens laisva valia duoto, konkretaus, informacija pagrįsto, nedviprasmiško ir aiškaus sutikimo tokią medžiagą generuoti ar ją manipuliuoti;

bb) pateikti rinkai, pradėti naudoti arba naudoti DI sistemą, kuria generuojama arba atlikus manipuliacijas gaunama medžiaga arba renginys, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/93/ES 2 straipsnio c ir e punktus, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę taikoma neteisėtumą šalinanti aplinkybė;“;

b) įterpiamos šios dalys:

„1a. 1 dalies pirmos pastraipos ba ir bb punktų tikslais:

a) pateikti rinkai arba pradėti naudoti DI sistemą, kuria generuojama arba atlikus manipuliacijas gaunama 1 dalies pirmos pastraipos ba arba bb punkte nurodyta medžiaga arba renginys, draudžiama tik tais atvejais, kai:

i) toks generavimas arba manipuliavimas yra numatytoji DI sistemos paskirtis, arba

8) 6 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

- „1a. Šio reglamento, įskaitant šio straipsnio 1 dalį, tikslais saugos komponentais nelaikomos DI sistemos, kurios naudojamos tik pagalbos naudotojams, veiklos optimizavimo, paslaugų efektyvumo, automatizavimo ar patogumo arba kokybės kontrolės su sauga nesusijusiems aspektams.*
- 1b. Nepaisant 1a dalies, saugos komponentais laikomos DI sistemos, dėl kurių gedimo ar veikimo sutrikimo kiltų rizika sveikatai ir saugai.*
- 1c. Gaminys, kurio atitikties vertinimą turi atlikti trečioji šalis tik dėl rizikos, kuri nėra rizika sveikatai ir saugai, visų pirma rizikos, susijusios su radijo spektro paskirstymu arba elektromagnetiniais trukdžiais, kurie nedaro poveikio sveikatai ir saugai, nelaikomas atitinkančiu 1 dalies b punkte nustatytą sąlygą.“;*

9) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

- „1. Didelės rizikos DI sistemos, kuriose naudojami DI modelių mokymo pasitelkiant duomenis metodai, kuriamos remiantis mokymo, validavimo ir bandymo duomenų rinkiniais, atitinkančiais šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse ir 4a straipsnio 1 dalyje nurodytus kokybės kriterijus, kai tokie duomenų rinkiniai naudojami.“;*

b) 5 dalis išbraukiama;

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Kuriant didelės rizikos DI sistemas nenaudojant DI modelių mokymo metodų, šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalys ir 4a straipsnio 1 dalis taikomos tik bandymo duomenų rinkiniams.“;

10) 11 straipsnio 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Tie techniniai dokumentai parengiami taip, kad iš jų matytųsi, jog didelės rizikos DI sistema atitinka šiame skirsnyje nustatytus reikalavimus, ir nacionalinėms kompetentingoms institucijoms bei notifikuotosioms įstaigoms juose būtų aiškia ir išsamia forma pateikta informacija, būtina DI sistemos atitikčiai tiems reikalavimams įvertinti. Tuos dokumentus turi sudaryti bent IV priede nustatyti elementai. ■ MVĮ, įskaitant startuolius, *ir MVKĮ* gali IV priede nurodytų techninių dokumentų elementus pateikti supaprastintai. Tuo tikslu Komisija parengia ■ MVĮ, įskaitant startuolius, *ir MVKĮ* poreikiams skirtą supaprastintą techninių dokumentų formą. Jeigu ■ MVĮ, įskaitant startuolius, *arba MVKĮ* nusprendžia IV priede reikalaujamą informaciją pateikti supaprastintai, ji naudoja šioje dalyje nurodytą formą. Notifikuotosios įstaigos priima šią formą atitikties vertinimo tikslais.“;

11) 17 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 1 dalyje nurodyti aspektai įgyvendinami proporcingai tiekėjo organizacijos dydžiui, ypač jei tiekėjas yra ■ MVI, įskaitant startuolius, **arba MVKI**. Bet kuriuo atveju tiekėjai turi laikytis tokio kruopštumo ir apsaugos lygio, kokio reikia, kad būtų užtikrinta jų didelės rizikos DI sistemų atitiktis šiam reglamentui.“;

12) 25 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. *Atsiradus bet kuriai iš 1 dalyje nurodytų aplinkybių, DI sistemą iš pradžių rinkai pateikęs arba pradėjęs naudoti tiekėjas nustojamas laikyti tos konkrečios DI sistemos tiekėju šio reglamento taikymo tikslais.*

Tas pirminis tiekėjas glaudžiai bendradarbiauja su naujais tiekėjais ir pateikia būtiną informaciją bei suteikia pagrįstai tikėtiną techninę prieigą ir kitą pagalbą, kurių reikia šiame reglamente nustatytoms pareigoms vykdyti, visų pirma kiek tai susiję su didelės rizikos DI sistemų atitikties vertinimo reikalavimų laikymusi.

Konkrečiai, antroje pastraipoje nustatyta pareiga, kai tai aktualu toje pastraipoje nurodytais tikslais, apima:

- a) techninių dokumentų, kurių pakanka atitikčiai 16 straipsnio reikalavimams įvertinti, teikimą;*
- b) naujų tiekėjų informavimą apie žinomus apribojimus ir gedimų režimus, ir*
- c) tikslinės techninės prieigos naujiems tiekėjams suteikimą, be kita ko, bandymų ir patvirtinimo tikslais.*

Ši dalis netaikoma tais atvejais, kai pirminis tiekėjas yra aiškiai nurodęs, kad jo DI sistema negali būti pakeista į didelės rizikos DI sistemą ir kad dėl šios priežasties jos atžvilgiu netaikoma pareiga bendradarbiauti su naujais tiekėjais ir perduoti dokumentus.“;

- b) 4 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:*

„4. Didelės rizikos DI sistemos tiekėjas ir trečioji šalis, tiekianti DI sistemą, DI modelį, priemones, paslaugas, komponentus ar procesus, kurie naudojami didelės rizikos DI sistemoje arba yra į ją integruoti, raštu sudarytoje sutartyje išsamiai apibūdina būtiną informaciją, pajėgumus, techninę prieigą ir kitą pagalbą, grindžiamus visuotinai pripažintais pažangiausiais metodais, kad didelės rizikos DI sistemos tiekėjas galėtų visapusiškai laikytis šiame reglamente nustatytų pareigų. Ši dalis netaikoma trečiosioms šalims, pagal nemokamą ir atvirojo kodo licenciją teikiančioms viešai prieinamas priemones, paslaugas, procesus ar komponentus, išskyrus bendrosios paskirties DI modelius.“;

13) 27 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jei atlikus poveikio duomenų apsaugai vertinimą pagal Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnį arba Direktyvos (ES) 2016/680 27 straipsnį jau laikomasi kurios nors iš šiame straipsnyje nustatytų pareigų, diegėjas, atlikdamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytą poveikio pagrindinėms teisėms vertinimą, gali įtraukti kryžmines nuorodas į atitinkamus to poveikio duomenų apsaugai vertinimo skirsnius arba įtraukti atitinkamas to vertinimo dalis į poveikio pagrindinėms teisėms vertinimą.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. DI tarnyba parengia klausimyno šabloną, be kita ko, naudodama automatizuotą priemonę, kad diegėjams būtų sudarytos sąlygos paprasčiau vykdyti savo pareigas pagal šį straipsnį. Kai aktualu, šiame šablone diegėjams suteikiama galimybė į poveikio pagrindinėms teisėms vertinimą pagal 4 dalį įtraukti kryžmines nuorodas į atitinkamus poveikio duomenų apsaugai vertinimo skirsnius arba atitinkamas jų dalis.“;

14) 28 straipsnis papildomas *šiomis dalimis*:

„8. Pagal šį reglamentą paskirtos notifikuojančiosios institucijos, atsakingos už DI sistemas, kurioms taikomi I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, ***užtikrina***, kad atitikties vertinimo įstaigai, teikiančiai paraišką dėl paskyrimo pagal šį reglamentą ir pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, būtų suteikta galimybė pateikti vieną paraišką ir jai būtų taikoma ***unifikuoto*** vertinimo procedūra prieš paskyrimą pagal šį reglamentą ir I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, kai atitinkamuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose numatyta tokia viena paraiška ir ***unifikuoto*** vertinimo procedūra. ***Tuo tikslu pagal šį reglamentą paskirtos notifikuojančiosios institucijos ir pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus paskirtos notifikuojančiosios institucijos bendradarbiauja atlikdamos vertinimus.***

Šioje dalyje nurodyta vienos paraiškos ir ***unifikuoto*** vertinimo procedūros galimybė taip pat yra prieinama notifikuotosioms įstaigoms, jau paskirtoms pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, kai tos notifikuotosios įstaigos teikia paraišką dėl paskyrimo pagal šį reglamentą, jei tokia procedūra numatyta atitinkamuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose.

Atitikties vertinimo įstaiga, paskirta pagal daugiau nei vieną Sąjungos derinamąjį teisės aktą, nurodytą I priedo A skirsnyje, teikia paraišką tik vieną kartą, kad būtų paskirta pagal šį reglamentą. Paskyrimas pagal šį reglamentą taikomas visiems I priedo A skirsnyje išvardytiems Sąjungos derinamiesiems teisės aktams, kuriuose numatytas atitikties vertinimo įstaigos paskyrimas.

Taikant vienos paraiškos ir **unifikuoto** vertinimo procedūros metodą išvengiama nereikalingo dubliavimosi, remiamasi esamomis paskyrimo procedūromis pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus ir užtikrinama atitiktis reikalavimams, susijusiems su notifikuotosiomis įstaigomis pagal šį reglamentą ir pagal atitinkamus Sąjungos derinamuosius teisės aktus.

9. *Notifikuojančioji institucija, paskirta pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, taip pat yra notifikuojančioji institucija 8 dalyje nurodytos vienos paraiškos pateikimo ir unifikuotos vertinimo procedūros atvejais, nebent pagal šį reglamentą valstybė narė paskiria kitą notifikuojančiąją instituciją.“;*

15) 29 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jei įstaiga yra paskirta notifikuotąja įstaiga pagal kitus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, visi su tais paskyrimais susiję dokumentai ir sertifikatai prireikus gali būti naudojami pagal šį reglamentą atliekamai jos paskyrimo procedūrai pagrįsti ir paspartinti.

Notifikuotosios įstaigos, paskirtos pagal bet kurį iš I priedo A skirsnyje išvardytų Sąjungos derinamųjų teisės aktų ir kurioms taikoma 28 straipsnio 8 dalyje nurodyta ***unifikuoto*** vertinimo procedūra, pateikia vieną paraišką dėl vertinimo notifikuojančiajai institucijai, paskirtai pagal tuos Sąjungos derinamuosius teisės aktus.

Notifikuotoji įstaiga atnaujiną šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus dokumentus kaskart, kai įvyksta svarbių pasikeitimų, kad už notifikuotąsias įstaigas atsakinga institucija galėtų stebėti ir tikrinti, ar toliau laikomasi visų 31 straipsnyje nustatytų reikalavimų.“;

16) 30 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Apie kiekvieną 1 dalyje nurodytą atitikties vertinimo įstaigą notifikuojančiosios institucijos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms, remdamosi XIV priede nurodytu DI sistemų kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų sąrašu ir naudodamosi Komisijos sukurta ir administruojama elektronine notifikavimo priemone.

Komisijai pagal 97 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais, atsižvelgiant į technikos pažangą ir žinių raidą ar naujus mokslinius įrodymus, iš dalies keičiamas XIV priedas, į DI sistemų kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų sąrašą įtraukiant naują DI sistemos kodą, kategoriją ar tipą, iš to sąrašo pašalinant esamą DI sistemos kodą, kategoriją ar tipą arba perkeltiant DI sistemos kodą ar tipą iš vienos kategorijos į kitą.“;

17) 40 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Komisija, vadovaudamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1025/2012²² ir nepagrįstai nedelsdama, paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti standartizacijos leidinius, įskaitant, kai tinkama, darniuosius standartus, kad būtų lengviau bendrai laikytis šio reglamento III skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nustatytų reikalavimų ar pareigų ir šio reglamento I priede išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose nustatytų atitinkamų reikalavimų bei pareigų ir daryti atitikties jiems prezumpciją.“;

18) 42 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Jei didelės rizikos DI sistemos patenka į Reglamento (ES) 2024/2847 taikymo sritį ir tenkinamos to reglamento 12 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, tokios sistemos laikomos atitinkančiomis šio reglamento 15 straipsnyje nustatytus kibernetinio saugumo reikalavimus.“;

²² 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB, (OL L 316, 2012 11 14, p. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj>).

19) 43 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Didelės rizikos DI sistemų, kurioms taikomi I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, atveju sistemos tiekėjas taiko atitinkamą atitikties vertinimo procedūrą, kurios reikalaujama aktualiuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose. Toms didelės rizikos DI sistemoms taikomi šio skyriaus 2 skirsnyje nustatyti reikalavimai, todėl per tuos vertinimus patikrinama ir atitiktis šiems reikalavimams. Taip pat atliekamas 17 straipsnyje nustatytos kokybės valdymo sistemos vertinimas ir taikomi VII *priedo 3, 4.3, 4.4 ir 4.5 punktai, 4.6 punkto penkta pastraipa bei 5 punktas*.

Išgaliojimus per tuos atitikties vertinimus tikrinti didelės rizikos DI sistemų atitiktį šio skyriaus 2 skirsnyje nustatytiems reikalavimams turi pagal I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus paskirtos notifikuotosios įstaigos su sąlyga, kad atliekant notifikavimo pagal Sąjungos derinamuosius teisės aktus procedūrą buvo įvertinta tų notifikuotųjų įstaigų atitiktis 31 straipsnio 4, 5, 10 ir 11 dalyse nustatytiems reikalavimams, ***kas yra patvirtinama atlikus vertinimą esamo notifikavimo metu***. Nedarant poveikio 28 straipsniui, tokios notifikuotosios įstaigos, notifikuotos pagal I priedo A skirsnyje nurodytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, paraišką dėl paskyrimo pagal šio skyriaus 4 skirsnį pateikia ne vėliau kaip ... [18 mėnesių nuo šio dalinio keitimo reglamento įsigaliojimo dienos].

Jei I priedo A skirsnyje išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose numatyta, kad gaminio gamintojas gali *remtis* atitikties *vertinimu, kurį atliekant nedalyvauja trečioji šalis*, jei gamintojas taiko darniuosius standartus, *siekdamas užtikrinti atitiktį visiems atitinkamiems reikalavimams*, tas gamintojas tokia galimybe gali pasinaudoti tik jei jis taiko ir darniuosius standartus arba, kai taikytina, 41 straipsnyje nurodytas bendrąsias specifikacijas, apimančius visus šio skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus. *Tai, kad gaminys pagal 6 straipsnio 1 dalį priskiriamas didelės rizikos DI sistemoms, nedaro poveikio gaminiui, kuriems taikomi I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, gamintojams numatytos atitikties vertinimo procedūros pasirinkimui, įskaitant, kai taikytina, galimybę remtis darniaisiais standartais. Tokių gaminių gamintojai neprivalo pasirinkti atitikties vertinimo procedūrą, apimančią trečiosios šalies atliekamą atitikties vertinimą, tik dėl to, kad gaminio saugos komponentas yra didelės rizikos DI sistema, jei to nereikalaujama I priedo A skirsnyje išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose.*

Jei didelės rizikos DI sistemai taikomi ir I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai ir ji priskiriama vienai iš III priede išvardytų kategorijų, sistemos tiekėjas laikosi atitinkamos atitikties vertinimo procedūros, reikalaujamos pagal atitinkamus I priedo A skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus.“;

20) 50 straipsnio 7 dalis pakeičiama taip:

„7. **Komisija** skatina ir palengvina praktikos kodeksų rengimą Sąjungos lygmeniu, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingai įgyvendinti pareigas, susijusias su turinio, kuris yra sugeneruotas dirbtinai arba manipuliuojant, aptikimu, žymėjimu ir ženkliniu. 56 straipsnio 6 dalies ■ nustatyta tvarka Komisija, **kuo labiau atsižvelgdama į Valdybos nuomonę, įvertina**, ar tų praktikos kodeksų laikymasis yra tinkamas siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi **šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytų pareigų**. Jei Komisija mano, kad **praktikos** kodeksas nėra tinkama priemonė, ji gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriame būtų išsamiai nustatytos bendros tų pareigų vykdymo taisyklės, laikantis 98 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

21) 56 straipsnio 6 **dalis** pakeičiama taip:

„6. Komisija ir Valdyba reguliariai stebi ir vertina, kaip dalyvaujantys subjektai siekia praktikos kodeksų tikslų ir kaip jie prisideda prie tinkamo šio reglamento taikymo. Komisija, visapusiškai atsižvelgdama į Valdybos nuomonę, įvertina, ar praktikos kodeksai apima 53 ir 55 straipsniuose numatytas pareigas, ir reguliariai stebi bei vertina, kaip įgyvendinami jų tikslai. Komisija paskelbia savo praktikos kodeksų tinkamumo vertinimus.“;

22) 57 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos nacionaliniu lygmeniu sukurtų bent vieną apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką, kuri pradėtų veikti ne vėliau kaip 2027 m. rugpjūčio 2 d. Ta apribota bandomoji aplinka taip pat gali būti sukuriamą kartu su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis. Komisija gali teikti techninę paramą, konsultacijas ir priemones, kad būtų sukurtos ir veiktų apribotos bandomosios DI reglamentavimo aplinkos.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas gali sukurti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ir agentūroms skirtą apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką. Šiuo tikslu nuorodos į nacionalines kompetentingas institucijas šiame skyriuje laikomos nuorodomis į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną.“;

c) įterpiama ši dalis:

*„3a. DI tarnyba gali Sąjungos lygmeniu sukurti apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką, skirtą DI sistemoms, kurioms taikoma 75 straipsnio 1 dalis. Šiuo tikslu nuorodos į nacionalines kompetentingas institucijas šiame skyriuje, kai aktualu, laikomos nuorodomis į DI tarnybą. Ta apribota bandomoji DI reglamentavimo aplinka įgyvendinama glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis, visų pirma tais atvejais, kai apribotoje bandomojoje DI reglamentavimo aplinkoje prižiūrima, **kaip laikomasi** kitų nei šis reglamentas Sąjungos teisės aktų, ir joje suteikiama prioritetinga prieiga MVL, **įskaitant startuolius, ir MVKĮ.** ■*

Tai, kad DI tarnyba sukuria Sąjungos lygmens apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką, nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai sukurti ir prižiūrėti apribotą bandomąją DI reglamentavimo aplinką, skirtą jų prižiūrimoms DI sistemoms.“;

d) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Apribotose bandomosiose DI reglamentavimo aplinkose, sukurtose pagal šį straipsnį, numatoma kontroliuojama aplinka, kuria skatinamos inovacijos ir sudaromos palankesnės sąlygos kurti, mokyti, bandyti ir patvirtinti novatoriškas DI sistemas ribotą laiką prieš jas pateikiant rinkai arba pradedant naudoti laikantis konkretaus apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos plano, dėl kurio susitaria tiekėjai arba galimi tiekėjai ir **kompetentingos institucijos**, užtikrinę, kad nustatytos tinkamos apsaugos priemonės. Tokios apribotos bandomosios aplinkos gali apimti ir bandymą realiomis sąlygomis, prižiūrimą joje. Kai taikytina, į apribotos bandomosios aplinkos planą įtraukiamas 60 ir 60a straipsniuose nurodytas bandymo realiomis sąlygomis planas.“;

e) 9 dalies e punktas pakeičiamas taip:

„e) palengvinti ir paspartinti DI sistemų patekimą į Sąjungos rinką, visų pirma kai jas teikia ■ MVI, įskaitant startuolius, **ir MVKI**.“;

f) 10 dalis pakeičiama taip:

„10. Nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina, kad jei novatoriškos **DI** sistemos apima asmens duomenų tvarkymą arba kitaip patenka į kitų nacionalinių institucijų ar kompetentingų institucijų, teikiančių arba remiančių prieigą prie duomenų, priežiūros sritį, kompetentingos duomenų apsaugos institucijos arba tos kitos nacionalinės ar kompetentingos institucijos būtų įtrauktos į apribotos bandomosios **DI** reglamentavimo aplinkos veiklą ir vykdytų tų aspektų priežiūrą, kiek tai susiję su jų atitinkamomis užduotimis ir įgaliojimais.“;

g) 14 dalis pakeičiama taip:

„14. Nacionalinės kompetentingos institucijos, **Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas ir DI tarnyba, kai tikslinga, pagal savo atitinkamą kompetenciją** koordinuoja savo veiklą ir bendradarbiauja Valdyboje. **Jie gali remti** bendrą apribotų bandomųjų **DI** reglamentavimo aplinkų kūrimą ir veikimą, be kita ko, įvairiuose sektoriuose, **ir keitimąsi geriausia patirtimi susijusiais klausimais.**“;

23) 58 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

a) įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Siekdama išvengti susiskaidymo visoje Sąjungoje, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma išsami apribotų bandomųjų **DI** reglamentavimo aplinkų kūrimo, plėtojimo, įgyvendinimo, veikimo, valdymo ir priežiūros tvarka. Į tuos įgyvendinimo aktus įtraukiami bendri principai, susiję su šiais aspektais.“;

b) pridedamas šis punktas:

„d) išsamiomis taisyklėmis, taikomomis apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų, kurioms galioja 57 straipsnis, valdymui, be kita ko, kiek tai susiję su ***duomenų apsaugos*** kompetentingų institucijų ***dalyvavimu bei atliekama priežiūra, kai aktualu***, ir koordinavimu bei bendradarbiavimu nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis.“;

24) 60 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Nedarant poveikio 5 straipsnyje nustatytiems draudimams, didelės rizikos DI sistemų, kurios išvardytos III priede arba kurioms taikomi I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, tiekėjai arba galimi tiekėjai, laikydamiesi šio straipsnio ir šiame straipsnyje nurodyto bandymo realiomis sąlygomis plano, gali atlikti didelės rizikos DI sistemų bandymą realiomis sąlygomis už apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų ribų.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Tiekėjai arba galimi tiekėjai, patys vieni arba kartu su vienu ar daugiau diegėjų ar galimų diegėjų, gali didelės rizikos DI sistemų, kurios išvardytos III priede arba kurioms taikomi I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, bandymą realiomis sąlygomis atlikti bet kuriuo metu prieš pateikdami didelės rizikos DI sistemą rinkai arba prieš pradėdant ją naudoti.“;

25) įterpiamas šis straipsnis:

„60a straipsnis

Didelės rizikos DI sistemų, kurioms taikomi I priedo A skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, bandymas realiomis sąlygomis už apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų ribų

1. *Valstybės narės* pagal šį straipsnį gali **leisti** DI grindžiamų gaminių, kuriems taikomi I priedo B skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, tiekėjams arba galimiems tiekėjams **atlikti** didelės rizikos DI sistemų bandymą realiomis sąlygomis už apribotų bandomųjų DI reglamentavimo aplinkų ribų, ***kad būtų galima įvertinti ir patikrinti tų sistemų atitiktį 8–15 straipsniuose nustatytiems reikalavimams.***

I

2. *Valstybės narės, kurios nusprendžia leisti atlikti 1 dalyje nurodytą bandymą, atskirai arba kartu patvirtina bandymo realiomis sąlygomis programas.*
3. *Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie visas patvirtintas bandymo realiomis sąlygomis programas, prieš jas įgyvendindama. Tai nedaro poveikio Komisijos kompetencijai pagal I priedo B skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus.*

4. Valstybės narės, *kurių patvirtino bandymo realiomis sąlygomis programas, užtikrina, kad atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos, atitinkamos institucijos ir valdžios institucijos, atsakingos už infrastruktūros ir gaminių, kuriems taikomi I priedo B skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai, valdymą ir veikimą, glaudžiai ir sąžiningai bendradarbiautų ir pašalintų visas praktines kliūtis, be kita ko, susijusias su procedūrinėmis taisyklėmis, kuriomis suteikiama prieiga prie fizinės viešosios infrastruktūros, kai tai būtina siekiant sėkmingai įgyvendinti tas bandymo realiomis sąlygomis programas ir išbandyti DI grindžiamus gaminius, kuriems taikomi I priedo B skirsnyje išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai.*
5. *Pagal bandymo realiomis sąlygomis programas nustatomi reikalavimai, kurių laikantis turi būti atliekamas bandymas realiomis sąlygomis. Tos programos:*
- a) apima privalomo bandymo realiomis sąlygomis plano, dėl kurio turi susitarti tiekėjas arba galimas tiekėjas ir nacionalinė kompetentinga institucija arba atitinkama institucija pagal I priedo B skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, pateikimą;*
 - b) užtikrina atitiktį 60 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 4 dalies d-j punktuose ir 5–9 dalyse nustatytiems reikalavimams, tose nuostatose esančias nuorodas į rinkos priežiūros institucijas laikant nuorodomis į nacionalinę kompetentingą instituciją arba atitinkamą instituciją, kaip atitinkamai numatyta I priedo B skirsnyje išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose;*

c) *apima veiksmingą valdymo ir atskaitomybės tvarką;*

d) *užtikrina aukštą sveikatos apsaugos bei pagrindinių teisių apsaugos lygį.*

6. *Atliekant bandymą realiomis sąlygomis laikomasi taikytinų sąlygų, nustatytų I priedo B skirsnyje išvardytuose Sąjungos derinamuosiuose teisės aktuose. Tomis nuostatomis nustatyti reikalavimai nedaro poveikio šio straipsnio taikymui tiek, kiek tai būtina siekiant sudaryti sąlygas 1 dalyje nurodytam bandymui atlikti.*

■ “;

26) 63 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. MVĮ, įskaitant startuolius, gali supaprastintai laikytis tam tikrų kokybės valdymo sistemos, kurios reikalaujama pagal 17 straipsnį, elementų, *su sąlyga, kad jos neturi įmonių partnerių arba susijusių įmonių, kaip tai suprantama Rekomendacijoje 2003/361/EB*. Tuo tikslu Komisija parengia gaires dėl kokybės valdymo sistemos elementų, kurių gali būti laikomasi supaprastintai, atsižvelgiant į MVĮ poreikius, nedarant poveikio apsaugos lygiui ar poreikiui laikytis reikalavimų, susijusių su didelės rizikos DI sistemomis.“;

27) 64 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. *Nedarant poveikio biudžeto procedūrai, DI tarnybai skiriama pakankamai išteklių, kad ji galėtų veiksmingai vykdyti savo pareigas ir naudotis savo įgaliojimais, susijusiais su šio reglamento vykdymo užtikrinimu.*“;

28) 69 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Gali būti reikalaujama, kad už ekspertų teikiamas konsultacijas ir paramą valstybės narės sumokėtų rinkliavas, kurių tarifas yra lygiavertis atlygio normoms, taikomoms Komisijai pagal 68 straipsnio 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą.“;

■

29) 70 straipsnio 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Nacionalinės kompetentingos institucijos gali teikti gaires ir patarimus dėl šio reglamento įgyvendinimo, visų pirma ■ MVI, įskaitant startuolius, *ir MVKI*, atitinkamai atsižvelgdamos į Valdybos ir Komisijos gaires ir patarimus. Kai nacionalinės kompetentingos institucijos ketina DI sistemos atžvilgiu pateikti gairių ir patarimų srityse, kurioms taikomi kiti Sąjungos teisės aktai, atitinkamai pagal tuos Sąjungos teisės aktus konsultuojamasi su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis.“;

30) 72 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Stebėsenos po pateikimo rinkai sistema grindžiama stebėsenos po pateikimo rinkai planu. Stebėsenos po pateikimo rinkai planas yra vienas iš IV priede nurodytų techninių dokumentų. Komisija, *kuo labiau atsižvelgdama į Valdybos nuomonę, ne vėliau kaip 2027 m. rugsėjo 2 d.* priima stebėsenos po pateikimo rinkai plano gaires, *įskaitant šabloną*.“;

31) 75 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Rinkos priežiūra ir DI sistemų kontrolė bei savitarpio pagalba“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. **■** DI tarnyba yra išimtinai kompetentinga prižiūrėti, kaip vykdomos šiame reglamente nustatytos pareigos ir užtikrinti jų vykdymą, *kiek tai susiję su šiomis DI sistemomis:*

a) DI sistemomis, grindžiamomis bendrosios paskirties DI modeliais, kai modelį ir sistemą kuria tas pats tiekėjas arba tiekėjai, priklausantys tai pačiai įmonei kaip ir tas tiekėjas, išskyrus:

i) DI sistemas, susijusias su gaminiais, kuriems taikomi I priede išvardyti Sąjungos derinamieji teisės aktai;

ii) DI sistemas, nurodytas III priedo 2 punkte;

iii) teisėsaugos institucijų, sienų valdymo institucijų ir finansų įstaigų tiekiamas DI sistemas tiek, kiek toms DI sistemoms taikoma 74 straipsnio 6 dalis, ir

iv) DI sistemas, nurodytas III priedo 8 punkte, kiek tai susiję su teisingumo vykdymu;

- b) *DI sistemomis, kurios yra labai didelės interneto platformos arba labai didelės interneto paieškos sistemos, kaip numatyta pagal Reglamentą (ES) 2022/2065, arba DI sistemomis, kurios yra integruotos į tokią platformą ar sistemą.*

Pirmoje pastraipoje nurodyta išimtinė kompetencija apima tokių sistemų tiekėjus. Ta kompetencija tokių sistemų diegėjus apima tik tuo atveju, jei jie taip pat yra tiekėjai arba priklauso tai pačiai įmonei kaip ir tiekėjas.“;

- c) *įterpiamos šios dalys:*

„1a. Nukrypstant nuo 73 straipsnio, didelės rizikos DI sistemų tiekėjai, kurių atžvilgiu pagal šio straipsnio 1 dalį taikoma DI tarnybos kompetencija, apie visus rimtus incidentus turi pranešti DI tarnybai. 73 straipsnio 2–9 dalys taikomos mutatis mutandis. DI tarnyba nedelsdama perduoda atitinkamą informaciją valstybės narės, kurios teritorijoje yra tiekėjo arba jo teisinio atstovo registruota buveinė, rinkos priežiūros institucijai.

- 1b.** Institucijos, dalyvaujančios taikant šį reglamentą, aktyviai bendradarbiauja su DI tarnyba *ir teikia jai reikiamą pagalbą, kad ji galėtų naudotis savo įgaliojimais, be kita ko, kai būtina, atliekant patikrinimus ar vykdant kitas vykdymo užtikrinimo priemones* valstybės narės teritorijoje. *Tuo tikslu tos institucijos naudojami įgaliojimais, numatytais pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) 2019/1020, kai aktualu ir neviršijant to, kas būtina jų užduotims pagal šią dalį vykdyti, laikantis taikytinų nacionalinių procedūrų.*
- 1c.** *Kai valstybės narės teritorijoje imamas tyrimo ar vykdymo užtikrinimo veiksmų, susijusių su prieiga prie valdžios institucijos duomenų ar DI sistemos, DI tarnybai padeda atitinkama rinkos priežiūros institucija.*
- 1d.** *Prieš priimdama sprendimą, kuriuo būtų uždraustas arba apribotas DI sistemos tiekimas arba pradėjimas naudoti nacionalinėje rinkoje, arba sprendimą pašalinti arba atšaukti DI sistemą iš tokios rinkos, DI tarnyba nepagrįstai nedelsdama praneša tos rinkos kompetentingai rinkos priežiūros institucijai apie savo ketinimą priimti tokį sprendimą. DI tarnyba prireikus konsultuojasi su institucijomis, dalyvaujančiomis taikant šį reglamentą, visais klausimais, susijusiais su šio reglamento taikymu ir vykdymo užtikrinimu.*

1e. DI tarnyba yra atsakinga už šio straipsnio 1 dalyje nurodytų DI sistemų, kurios priskiriamos didelės rizikos sistemų kategorijai ir kurių atitiktį pagal 43 straipsnį turi įvertinti trečioji šalis, atitikties vertinimus ir bandymus prieš pateikiant tokias DI sistemas rinkai arba prieš pradėdant jas naudoti. Šiais bandymais ir vertinimais patikrinama, ar sistemos atitinka svarbius šio reglamento reikalavimus ir gali būti pateiktos rinkai arba pradėtos naudoti Sąjungoje pagal šį reglamentą. Komisija gali pavesti atlikti tuos bandymus ar vertinimus pagal šį reglamentą paskirtoms notifikuotosioms įstaigoms, kurios tokiu atveju veikia Komisijos vardu. Jei notifikuotoji įstaiga, kuriai Komisija delegavo užduotis pagal šią dalį, tų užduočių tinkamai neatlieka, Komisija gali atšaukti delegavimą ir toks atšaukimas įsigalioja nedelsiant.

Bandymų ir vertinimo veiklos rinkliavos surenkamos iš didelės rizikos DI sistemos tiekėjo, kuris kreipėsi į Komisiją dėl trečiosios šalies atliekamo atitikties vertinimo. Išlaidas, susijusias su paslaugomis, kurias Komisija pagal šį straipsnį patikėjo notifikuotosioms įstaigoms, notifikuotajai įstaigai tiesiogiai apmoka tiekėjas.“;

d) *įterpiama ši dalis:*

2a. *Jeigu rinkos priežiūros institucija turi tinkamai pagrįstų ir pakankamų priežasčių įtarti, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytos DI sistemos tiekėjas arba diegėjas pažeidė šį reglamentą, ji gali per atitinkamą bendrą kontaktinį punktą, paskirtą pagal 70 straipsnio 2 dalį, prašyti DI tarnybos įvertinti šį klausimą, kad būtų imtasi būtinų priežiūros ir vykdymo užtikrinimo priemonių siekiant greitai užtikrinti atitikimą šiam reglamentui. Toks prašymas turi būti tinkamai pagrįstas ir jame nurodoma bent:*

- a) *atitinkamo tiekėjo arba diegėjo pavadinimas;*
- b) *atitinkamų faktų aprašymas, šio reglamento nuostatos, kurios, kaip įtariama, buvo pažeistos, ir visos pagrįstos ir pakankamos priežastys įtarti pažeidimą, įskaitant, kai taikytina, įtariamo pažeidimo neigiamo poveikio aprašymą;*
- c) *prašymą teikianti rinkos priežiūros institucija.*

DI tarnyba visapusiškai atsižvelgia į tokį prašymą, o rinkos priežiūros institucija aktyviai bendradarbiauja ir teikia būtiną pagalbą DI tarnybai, kai ji naudojasi savo įgaliojimais pagal 1a dalį.

DI tarnyba nepagrįstai nedelsdama ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo prašymo gavimo dienos informuoja bendrą kontaktinį punktą apie ketinimą pasinaudoti savo įgaliojimais pagal 75a straipsnį arba apie nesinaudojimo įgaliojimais priežastis. Jei DI tarnyba nusprendžia pasinaudoti savo įgaliojimais pagal 75a straipsnį, ji periodiškai informuoja tą bendrą kontaktinį punktą apie pagrindinius proceso pokyčius ir tokio proceso rezultatus, neatskleisdama jokios konfidencialios informacijos.“;

32) *įterpiami šie straipsniai:*

„75a straipsnis

DI tarnybos turimi priežiūros ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimai

1. *DI tarnyba, vykdydama jai pavestas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis, nustatytas šio reglamento 75 straipsnio 1 dalyje, turi visus rinkos priežiūros institucijos įgaliojimus, numatytus šiame skirsnyje ir Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 3 dalyje. DI tarnybai leidžiama iš atitinkamo veiklos vykdytojo susigrąžinti visas jos patirtas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo veiklos išlaidas, susijusias su neatitikties atvejais, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ir techniniams ištekliams, kaip tai numatyta Reglamento (ES) 2019/1020 15 straipsnyje. Reglamento (ES) 2019/1020 17 straipsnis taikomas mutatis mutandis.*

2. *Jeigu DI tarnyba turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad šio reglamento 75 straipsnio 1 dalyje nurodytos DI sistemos tiekėjas arba diegėjas neužtikrina atitikties šiam reglamentui, ji gali priimti sprendimą pradėti to neatitikties atvejo tyrimą pagal Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnio 4 dalies f punktą. Pradėjusi tokį tyrimą, DI tarnyba apie tai praneša su atitinkama DI sistema susijusios veiklos vykdytojui. DI tarnyba gali naudotis šio straipsnio 1 dalyje nurodytais įgaliojimais savo iniciatyva arba gavusi skundą pagal šio reglamento 85 straipsnį, net prieš pradėdama tyrimą pagal Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnio 4 dalies f punktą.*

Jeigu rinkos priežiūros institucija turi pagrindo įtarti, kad 75 straipsnio 1 dalyje nurodytos DI sistemos tiekėjas arba diegėjas neužtikrina atitikties šiam reglamentui, ji gali nusiųsti DI tarnybai prašymą įvertinti šį klausimą.

3. *DI tarnyba gali naudotis Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktuose bei šio reglamento 74 straipsnio 12 ir 13 dalyse išvardytais įgaliojimais pateikdama paprastą prašymą arba priimdama sprendimą.*

Prašydama informacijos, DI tarnyba nurodo prašymo teisinį pagrindą ir tikslą, tiksliai nurodo, kokios informacijos reikia, ir nustato laikotarpį, per kurį informacija turi būti pateikta. Jei informacijos prašoma pateikiant paprastą prašymą, DI tarnyba papildomai nurodo, kad, nors nėra pareigos pateikti prašomą informaciją, atsakant savanoriškai informacija turi būti teisinga ir neklaidinanti, ir nurodo galimas baudas, numatytas 99 straipsnio 5 dalyje, už neteisingos ar klaidinančios informacijos pateikimą. Jei informacijos prašoma pateikiant sprendimą, DI tarnyba papildomai nurodo 99 straipsnio 5 dalyje numatytas baudas už neteisingos, neišsamios ar klaidinančios informacijos pateikimą ir nurodo teisę prašyti, kad sprendimą peržiūrėtų Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. DI tarnyba nusiunčia prašymo kopiją valstybės narės, kurios teritorijoje yra veiklos vykdytojo arba jo teisinio atstovo registruota buveinė, rinkos priežiūros institucijai.

4. *Siekdama vykdyti pagal šį skirsnį jai pavestas užduotis, DI tarnyba gali atlikti visus būtinus nuotolinius patikrinimus arba patikrinimus vietoje, naudodamasi Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnio 4 dalies d ir e punktuose ir šio reglamento 74 straipsnio 5 dalyje nustatytais įgaliojimais. Atlikdama patikrinimą, DI tarnyba informuoja atitinkamą tiekėją apie tyrimo dalyką ir tikslą, atitinkamas šio reglamento 99 straipsnio 5 dalyje nurodytas baudas, taip pat teisę prašyti, kad sprendimą peržiūrėtų Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. Prieš atlikdama patikrinimą DI tarnyba informuoja valstybės narės, kurios teritorijoje yra veiklos vykdytojo arba jo teisinio atstovo registruota buveinė, rinkos priežiūros instituciją.*

Tokio patikrinimo metu DI tarnybos pareigūnai turi įgaliojimus:

- a) patekti į visas atitinkamo veiklos vykdytojo Sąjungoje esančias verslo patalpas, teritorijas ar valdas;*
- b) tikrinti buhalterines knygas, duomenis ir kitą medžiagą, susijusią su jų užduočių vykdymu, nepriklausomai nuo to, kokioje laikmenoje jie saugomi;*
- c) paimti ar gauti buhalterinių knygų ar kitų įrašų bet kokio pavidalo kopijas ar jų išrašus;*

- d) prašyti bet kuriuos asmenis, kurių atžvilgiu vykdomas patikrinimas, arba jų atstovus ar darbuotojus, kad jie pateiktų paaiškinimus žodžiu arba raštu dėl veiksmų ar dokumentų, susijusių su patikrinimo dalyku ir tikslu, ir įrašyti jų atsakymus;*
- e) užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir buhalterines knygas ar įrašus patikrinimo laikotarpiui ir tokiu mastu, koks būtinas patikrinimui atlikti.*

Jei DI tarnyba nustato, kad fizinis ar juridinis asmuo prieštarauja arba trukdo patikrinimui, atitinkamos valstybės narės nacionalinė kompetentinga institucija suteikia jai būtiną pagalbą, kai tinkama, prašydama policijos ar lygiavertės teisėsaugos institucijos pagalbos, kad ši tarnyba galėtų atlikti patikrinimą vietoje.

Jei pagal nacionalinę teisę verslo patalpų, teritorijos arba valdos patikrinimui vietoje atlikti reikia teisminės institucijos leidimo, DI tarnyba į ją kreipiasi dėl tokio leidimo. DI tarnybos prašymas tokiam leidimui gauti taip pat gali būti pateikiamas kaip atsargumo priemonė. Kai prašoma tokio leidimo, nacionalinė teisminė institucija nedelsdama patikrina, ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos ar perteklinės, atsižvelgiant į tyrimo ar patikrinimo dalyką ir DI tarnybos kartu su sprendimu pateiktus dokumentus. Tikrindama prievartos priemonių proporcingumą, nacionalinė teisminė institucija gali paprašyti DI tarnybos pateikti išsamių paaiškinimų, ypač dėl pagrindo, kuriuo remdamasi DI tarnyba įtaria esant šio reglamento pažeidimų, ir dėl įtariamo pažeidimo sunkumo bei prireikus dėl asmens, kurio atžvilgiu taikomos prievartos priemonės, dalyvavimo pobūdžio. Nacionalinė teisminė institucija nevykdo peržiūros, kiek tai susiję su patikrinimo būtinumu, ir nereikalauja, kad jai būtų pateikta DI tarnybos byloje esanti informacija. Vadovaujantis Sutartimis, DI tarnybos sprendimo teisėtumą gali peržiūrėti tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

5. *DI tarnybos prašymu valstybės narės kompetentinga rinkos priežiūros institucija gali savo teritorijoje DI tarnybos vardu ir sąskaita vykdyti bet koki tyrimą, patikrinimą ar kitą faktų nustatymo priemonę, siekiant nustatyti, ar buvo pažeistas šis reglamentas. Valstybių narių kompetentingų institucijų pareigūnai, atsakingi už tokių tyrimų, patikrinimų ar faktų nustatymo priemonių vykdymą, taip pat jų įgalioti ar paskirti asmenys naudojami savo įgaliojimais, kaip numatyta pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę.*

6. *Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų įgaliojimų, DI tarnyba, naudodamasi 75 straipsnio 1 dalyje nurodyta kompetencija, gali:*
 - a) *nurodyti veiklos vykdytojams suteikti prieigą prie savo DI sistemų ir pateikti su jomis susijusius paaiškinimus;*
 - b) *įpareigoti veiklos vykdytoją saugoti visus duomenis ir dokumentus, kurie laikomi būtinais siekiant įvertinti, kaip vykdomos šiame reglamente nustatytos pareigos ir kaip jų laikomasi.*
7. *DI tarnyba, siekdama gauti pagalbą stebint, ar veiksmingai įgyvendinamos atitinkamos šio reglamento nuostatos ir ar jų laikomasi, ir gauti konkrečių ekspertinių žinių ar žinių, kurių jai reikia naudojantis savo kompetencija pagal 75 straipsnio 1 dalį, gali paskirti nepriklausomus išorės ekspertus ir auditorius, taip pat ekspertus, tyrimo grupes ir auditorius iš valstybės narės kompetentingų institucijų, gavusi atitinkamos institucijos sutikimą. Informacija, gauta vykdant tokius stebėsenos veiksmus, dalijamasi su atitinkamomis valstybių narių kompetentingomis institucijomis.*
8. *Pagal šį straipsnį surinkta informacija naudojama tik siekiant šio reglamento tikslų.*

75b straipsnis

Įsipareigojimai

Jeigu vykstant procedūrai pagal 75a straipsnio 2 dalį atitinkamas veiklos vykdytojas pasisiūlo priimti įsipareigojimus užtikrinti atitiktį tam tikroms šio reglamento nuostatoms, DI tarnyba gali priimti sprendimą, kuriuo tie įsipareigojimai taptų privalomi atitinkamam veiklos vykdytojui, ir paskelbti, kad nėra pagrindo imtis tolesnių veiksmų. Gavusi prašymą ar savo iniciatyva DI tarnyba gali atnaujinti procedūrą, jei:

- a) iš esmės pasikeitė bet kuri faktinė aplinkybė, kuria buvo remtasi priimant sprendimą;*
- b) veiklos vykdytojas nevykdo priimtų įsipareigojimų, arba*
- c) sprendimas priimtas remiantis neišsamia, neteisinga arba klaidinančia atitinkamo veiklos vykdytojo suteikta informacija.*

Jeigu DI tarnyba mano, kad įsipareigojimais, kuriuos pasisiūlė priimti atitinkamas veiklos vykdytojas, neįmanoma užtikrinti veiksmingos atitikties šio reglamento nuostatoms, ji užbaigdamą procedūrą atmeta tuos įsipareigojimus motyvuotu sprendimu.

75c straipsnis

Neatitikties atvejai, baudos ir periodinės baudos

- 1. Jei DI tarnyba nustato, kad veiklos vykdytojas, kuriam taikoma 75 straipsnio 1 dalis, nesilaiko atitinkamų šio reglamento nuostatų arba įsipareigojimų, kurie tapo privalomi pagal 75b straipsnį, ji priima sprendimą, kuriuo konstatuojama tokia neatitiktis.*
- 2. Prieš priimdama sprendimą pagal 1 dalį, DI tarnyba atitinkamam veiklos vykdytojui pateikia savo preliminarias išvadas. Preliminariose išvadose DI tarnyba paaiškina, kokių priemonių ji ketina imtis arba kokių priemonių, jos manymu, turėtų imtis atitinkamas veiklos vykdytojas, kad būtų veiksmingai atsižvelgta į preliminarias išvadas.*
- 3. Pagal šio straipsnio 1 dalį priimtame sprendime DI tarnyba prireikus nurodo atitinkamam veiklos vykdytojui imtis būtinų priemonių, kad per tame sprendime nurodytą pagrįstą laikotarpį būtų užtikrinta atitiktis atitinkamoms šio reglamento nuostatoms, ir teikti informaciją apie priemones, kurių tas veiklos vykdytojas ketina imtis, kad įvykdytų sprendimą. Įgyvendinęs priemones, atitinkamas veiklos vykdytojas DI tarnybai pateikia priemonių, kurių jis ėmėsi siekdamas įvykdyti sprendimą, aprašymą. Prieš prašydama imtis kokių nors priemonių, DI tarnyba gali pradėti struktūrinį dialogą su veiklos vykdytoju, kurio veikla yra susijusi su atitinkama DI sistema. Šio dialogo metu veiklos vykdytojas gali pasiūlyti prisiimti įsipareigojimus pagal 75b straipsnį.*

4. *Kartu su pagal šio straipsnio 1 dalį priimtu sprendimu gali būti skiriamos sankcijos pagal 99 straipsnio 3–7 dalis, kurių nuostatos mutatis mutandis taikomos DI tarnybai, vykdančiai 75 straipsnio 1 dalyje nurodytas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis.*

Visų pirma, 99 straipsnio 4 dalyje nurodytos administracinės baudos skiriamos, jei:

- a) pažeidžiamos bet kurios taikytinos šio reglamento nuostatos, įskaitant nuostatas, neišvardytas 99 straipsnio 4 dalyje;*
- b) nesilaikoma sprendimų ar priemonių, priimtų naudojantis Reglamento (ES) 2019/1020 14 straipsnio 4 dalyje arba 16 straipsnio 3 dalyje išvardytais įgaliojimais, taip pat šio reglamento 75a straipsnyje nurodytais įgaliojimais;*
- c) nesilaikoma įsipareigojimo, kuris tapo privalomas priėmus sprendimą pagal 75b straipsnį.*

Už neteisingos, neišsamios ar klaidinančios informacijos pateikimą DI tarnybai atsakant į jos prašymą skiriamos administracinės baudos, kaip nurodyta 99 straipsnio 5 dalyje.

5. *DI tarnyba gali priimti sprendimą skirti periodines baudas, kad veiklos vykdytojai, kuriuos pagal 75 straipsnio 1 dalį apima jos kompetencija, būtų priversti:*
- a) leisti atlikti tyrimus;*
 - b) pateikti informaciją, kurios prašoma priėmus sprendimą pagal 75a straipsnio 3 dalį;*

- c) leisti atlikti patikrinimą, kurį nurodyta atlikti priėmus sprendimą pagal 75a straipsnio 4 dalį;*
- d) pateikti teisingus arba išsamius atsakymus ar paaiškinimus, kai atliekamas patikrinimas, kurį nurodyta atlikti priėmus sprendimą pagal 75a straipsnio 4 dalį;*
- e) atlikti taisomuosius veiksmus, kurių nurodyta imtis naudojantis Reglamento (ES) 2019/1020 16 straipsnyje išvardytais įgaliojimais;*
- f) laikytis įsipareigojimų, kurie tapo teisiškai privalomi priėmus sprendimą pagal 75b straipsnį, arba*
- g) vykdyti pagal šio straipsnio 1 dalį priimtą sprendimą.*

Tos periodinės baudos turi būti veiksmingos ir proporcingos ir, kai taikytina, neviršyti 5 proc. praėjusių finansinių metų vidutinių dienos pajamų arba pasaulinės metinės apyvartos per dieną praėjusiais finansiniais metais, skaičiuojant nuo sprendime nustatytos dienos.

- 6. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti DI tarnybos sprendimus, kuriais pagal šį straipsnį nustatoma bauda arba periodinė bauda. Jis gali panaikinti, sumažinti arba padidinti skirtą baudą arba periodinę baudą.*
- 7. Lėšos, surinktos skyrus šiame straipsnyje numatytas baudas arba periodines baudas, įskaitomos į Sąjungos bendrąjį biudžetą.*

8. *DI tarnybai naudojantis šiuo straipsniu jai suteiktais įgaliojimais taikomas penkerių metų senaties terminas. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kai padaromas pažeidimas. Tačiau, jeigu pažeidimai daromi nuolat ar pakartotinai, senaties terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kurią pažeidimas baigiasi.*

DI tarnybai naudojantis įgaliojimais užtikrinti sprendimų, priimtų pagal šį straipsnį, vykdymą taikomas penkerių metų senaties terminas. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kai sprendimas tampa galutinis.

75d straipsnio 3 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte patikslinamos šios dalies pirma ir antra pastraipos, įskaitant aplinkybes, kuriomis senaties terminai nutraukiami.

9. *Jeigu DI tarnyba nustato, kad nėra pagrindo priimti sprendimą dėl neatitikties, ji sprendimu užbaigia procedūrą. Tas sprendimas taikomas nedelsiant.*

75d straipsnis

Apsaugos priemonės ir išsamesnis patikslinimas

1. *Veiklos vykdytojams, kurių atžvilgiu pagal šio reglamento 75 straipsnio 1 dalį taikoma DI tarnybos kompetencija, Reglamento (ES) 2019/1020 18 straipsnis taikomas mutatis mutandis, nedarant poveikio konkretesnėms šiame reglamente numatytoms procesinėms teisėms.*

2. *Vykdančiąsias procedūras visapusiškai paisoma veiklos vykdytojų, kurių atžvilgiu taikoma 75 straipsnio 1 dalis, teisė į gynybą ir teisė susipažinti su byla. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimai gali būti priimami remiantis 75c straipsnio 1 dalimi, tie veiklos vykdytojai turi teisę susipažinti su DI tarnybos byla sutarto atskleidimo sąlygomis, atsižvelgiant į teisėtą veiklos vykdytojo ar kito atitinkamo asmens interesą apsaugoti savo verslo paslaptis. Šalims nesutarus, DI tarnybai suteikiami įgaliojimai priimti sprendimus, kuriuose nustatomos tokios informacijos atskleidimo sąlygos. Teisė susipažinti su byla netaikoma konfidencialiai informacijai ir DI tarnybos, Valdybos, valstybių narių kompetentingų rinkos priežiūros institucijų ar kitų valdžios institucijų vidaus dokumentams. Visų pirma, teisė susipažinti netaikoma DI tarnybos ir tokių valdžios institucijų korespondencijai. Jokie šios dalies reikalavimai netrukdo DI tarnybai atskleisti ir naudoti informaciją, reikalingą pažeidimui įrodyti.*
3. *Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl praktinės tvarkos, kiek tai susiję su 2 dalyje numatyta galimybe susipažinti su byla ir sutarto atskleidimo sąlygomis.*
4. *DI tarnyba skelbia savo sprendimus, kuriuos ji priima pagal 75b ir 75c straipsnius. Skelbiant sprendimus nurodomi šalių pavadinimai ir pagrindinis sprendimo turinys, įskaitant visas skirtas sankcijas. Skelbiant sprendimus atsižvelgiama į bet kokių susijusių asmenų teises ir teisėtus interesus apsaugoti savo konfidencialią informaciją.“;*

33) 76 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Kai bandymas realiomis sąlygomis grindžiamas 60a straipsniu, visos šiame straipsnyje pateiktos nuorodos į rinkos priežiūros instituciją laikomos nuorodomis į nacionalinę kompetentingą instituciją arba atitinkamą instituciją pagal I priedo B skirsnyje išvardytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, o nuorodos į 60 straipsnį atitinkamai laikomos nuorodomis į 60a straipsnį.“;

34) 77 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

I

a) antraštė pakeičiama taip:

„Pagrindines teises ginančių institucijų įgaliojimai ir bendradarbiavimas su rinkos priežiūros institucijomis“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

*„1. Nacionalinės valdžios institucijos arba įstaigos, prižiūrinčios, kaip vykdomos pareigos pagal Sąjungos teisės aktus dėl pagrindinių teisių, įskaitant teisę nebūti diskriminuojamiems, apsaugos, arba užtikrinančios tų pareigų vykdymą, turi įgaliojimus prašyti atitinkamos rinkos priežiūros institucijos prieigos prie parengtos ar saugomos informacijos ar dokumentų pagal šį reglamentą ir juos gauti **elektroniniu būdu**, suprantama kalba **ir kompiuterio skaitomu** formatu, kai prieiga prie tos informacijos ar dokumentų yra būtina jų įgaliojimams veiksmingai įgyvendinti laikantis jų jurisdikcijos ribų. **Šis straipsnis nedaro poveikio atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų ar įstaigų kompetencijai, užduotims, įgaliojimams ir nepriklausomumui vykdant savo įgaliojimus.**“;*

c) įterpiamos šios dalys:

- „1a. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis rinkos priežiūros institucija suteikia 1 dalyje nurodytai atitinkamai valdžios institucijai arba įstaigai prieigą prie tokios informacijos ar dokumentų, be kita ko, prireikus prašo, kad tiekėjas arba diegėjas ***nepagrįstai nedelsdamas*** pateiktų tokią informaciją ar dokumentus.
- 1b. Rinkos priežiūros institucijos ir 1 dalyje nurodytos valdžios institucijos ar įstaigos glaudžiai bendradarbiauja ir teikia viena kitai savitarpio pagalbą, būtiną jų atitinkamiems įgaliojimams vykdyti, kad būtų užtikrintas nuoseklus šio reglamento ir Sąjungos teisės, kuria saugomos pagrindinės teisės ir supaprastinamos procedūros, taikymas, ***kartu paisydamos savo atitinkamos kompetencijos, užduočių, įgaliojimų ir nepriklausomumo***. Tokia pagalba visų pirma apima keitimąsi informacija, kai tai būtina veiksmingai šio reglamento ir atitinkamų kitų Sąjungos teisės aktų priežiūrai ar vykdymo užtikrinimui.

■ “;

35) 95 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

- „4. DI tarnyba ir valstybės narės, skatindamos ir padėdamos rengti elgesio kodeksus, atsižvelgia į konkrečius ■ MVI, įskaitant startuolius, ***ir MVKI*** interesus ir poreikius.“;

36) 96 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) pirmos pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) 8–15 straipsniuose ir 25 bei 26 straipsniuose nurodytų reikalavimų taikymo ir pareigų vykdymo;“;

b) pirma pastraipa papildoma šiuo punktu:

„g) praktinio 8 straipsnio 2 dalies, 9 straipsnio 10 dalies ir 17 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo laikantis papildomumo ir proporcingumo principo, siekiant užtikrinti nuoseklumą, išvengti dubliavimosi ir kuo labiau sumažinti papildomą našatą laikantis šio reglamento reikalavimų ir I priedo A skirsnyje išvardytų Sąjungos derinamųjų teisės aktų reikalavimų; tokios gairės paskelbiamos ne vėliau kaip 2027 m. rugpjūčio 1 d.“;

c) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Priimdama tokias gaires, Komisija įtraukia **valdybą ir** ypač daug dėmesio skiria

■ MVI, įskaitant startuolius, **ir MVKI**, vietos valdžios institucijų ir sektorių, kuriems šio reglamento poveikis yra labiausiai tikėtinas, poreikiams.“;

37) 97 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. 6 straipsnio 6 ir 7 dalyse, 7 straipsnio 1 ir 3 dalyse, 11 straipsnio 3 dalyje, 43 straipsniuose 5 ir 6 dalyse, 47 straipsnio 5 dalyje, 51 straipsnio 3 dalyje, 52 straipsnio 4 dalyje ir 53 straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2024 m. rugpjūčio 1 d. 2 straipsnio 13 dalyje ir 30 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... [šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo diena]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 2 straipsnio 13 dalyje, 6 straipsnio 6 ir 7 dalyse, 7 straipsnio 1 ir 3 dalyse, 11 straipsnio 3 dalyje, 30 straipsnio 2 dalyje, 43 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 47 straipsnio 5 dalyje, 51 straipsnio 3 dalyje, 52 straipsnio 4 dalyje ir 53 straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Jis įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.“;

b) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Pagal 2 straipsnio 13 dalį, 6 straipsnio 6 arba 7 dalį, 7 straipsnio 1 arba 3 dalį, 11 straipsnio 3 dalį, 30 straipsnio 2 dalį, 43 straipsnio 5 ir 6 dalį, 47 straipsnio 5 dalį, 51 straipsnio 3 dalį, 52 straipsnio 4 dalį arba 53 straipsnio 5 arba 6 dalį priimti deleguotieji aktai įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per tris mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie tą aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu

dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas trimis mėnesiais.“;

38) 99 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

■

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Laikydamosi šiame reglamente nustatytų sąlygų, valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų ir kitų vykdymo užtikrinimo priemonių, kurios taip pat gali apimti *administracines baudas*, išpėjimus ir nepinigines priemones, taikytinų už veiklos vykdytojų padarytus *bet kokius* šio reglamento pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų tinkamai ir veiksmingai įgyvendinamos, taip atsižvelgdamos į Komisijos pagal 96 straipsnį paskelbtas gaires. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Taikydamos sankcijas, valstybės narės visų pirma atsižvelgia į ■ MVĮ, įskaitant startuolius, *ir MVKĮ* interesus ir jų ekonominį gyvybingumą.“;

b) 4 dalyje įterpiamas šis punktas:

„da) tiekėjų ir veiklos vykdytojų pareigų pagal 25 straipsnio 2 ir 4 dalis;“;

c) įterpiama ši dalis:

„6a. MVKĮ atveju kiekviena 4 ir 5 dalyse nurodyta bauda neviršija tose dalyse nurodytų procentų arba sumos, atsižvelgiant į tai, kuri yra mažesnė.“;

39) 111 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Nedarant poveikio 5 straipsnio taikymui, kaip nurodyta **113** straipsnio 3 dalies trečios pastraipos a punkte, su didelės rizikos DI sistemų, kurios nėra šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sistemos ir kurios buvo pateiktos rinkai arba pradėtos naudoti iki III skyriaus taikymo pradžios datos, kaip nurodyta 113 straipsnyje, susijusios veiklos vykdytojams šis reglamentas taikomas tik tuo atveju, jei nuo tos dienos tų sistemų konstrukcijos reikšmingai pasikeitė. Bet kuriuo atveju didelės rizikos DI sistemų, kurias ketina naudoti valdžios institucijos, tiekėjai ir diegėjai imasi būtinų veiksmų, kad laikytųsi šiame reglamente nustatytų reikalavimų ir pareigų, ne vėliau kaip 2030 m. rugpjūčio 2 d.“;

b) pridedama ši dalis:

„4. DI sistemų, įskaitant bendrosios paskirties DI sistemas, kuriomis sugeneruojamas sintetinis judamo ar nejudamo vaizdo arba garso ar tekstinis turinys, kurios rinkai buvo pateiktos iki 2026 m. rugpjūčio 2 d., tiekėjai ne vėliau kaip **2026 m. gruodžio 2 d.** imasi būtinų veiksmų, kad būtų laikomasi 50 straipsnio 2 dalies reikalavimų. ■“;

40) 113 straipsnyje trečia pastraipa iš dalies keičiama taip:

a) *a punktas pakeičiamas taip:*

„a) I ir II skyriai taikomi nuo 2025 m. vasario 2 d., išskyrus 5 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ba ir bb punktus ir 5 straipsnio 1a ir 1b dalis, kurie taikomi nuo 2026 m. gruodžio 2 d.;“;

b) *c* punktas *pakeičiamas taip*:

„c) III skyriaus 1, 2 ir 3 skirsniai, *išskyrus 6 straipsnio 5 dalį*, taikomi nuo:

I

- i) 2027 m. gruodžio 2 d., kiek tai susiję su DI sistemomis, priskiriamomis didelės rizikos sistemų kategorijai pagal 6 straipsnio 2 dalį ir III priedą, ir
- ii) 2028 m. rugpjūčio 2 d., kiek tai susiję su DI sistemomis, priskiriamomis didelės rizikos sistemų kategorijai pagal 6 straipsnio 1 dalį ir I priedą;“;

c) pridedamas šis punktas:

„d) 102–110 straipsniai taikomi nuo ... [šio *dalinio keitimo* reglamento *įsigaliojimo* data].“;

41) *I priedas iš dalies keičiamas taip*:

a) *A skirsnio 1 punktas išbraukiamas*;

b) *B skirsnis papildomas šiuo punktu*:

„21. 2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1230 dėl mašinų, kuriuo iš dalies panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB ir Tarybos direktyva 73/361/EEB (OL L 165, 2023 6 29, p. 1).“;

42) VIII priedo B *skirsnio 7 ir 9 punktai išbraukiami*;

43) pridedamas šis priedas:

„XIV PRIEDAS

30 straipsnyje nurodytos notifikavimo procedūros tikslais naudojamų DI sistemų kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų sąrašas, nurodant notifikuotųjų įstaigų paskyrimo aprėptį

1. Įvadas

Atliekant didelės rizikos DI sistemų atitikties vertinimą pagal šį reglamentą gali prireikti pasitelkti atitikties vertinimo įstaigas. Atitikties vertinimus gali atlikti tik pagal šį reglamentą paskirtos atitikties vertinimo įstaigos, vertindamos tik veiklą, susijusią su atitinkamomis DI sistemų tipais. DI sistemų kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų sąraše nustatoma atitikties vertinimo įstaigų, notifikuotų pagal 30 straipsnį, paskyrimo aprėptis.

2. Kodų, kategorijų ir atitinkamų DI sistemų sąrašas

a. *DI sistemos, kurioms taikomas I priedas*

AIA kodas	
AIP 0102	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 2 punktas
AIP 0103	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 3 punktas
AIP 0104	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 4 punktas
AIP 0105	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 5 punktas
AIP 0106	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 6 punktas
AIP 0107	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 7 punktas
AIP 0108	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 8 punktas
AIP 0109	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 9 punktas
AIP 0110	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 10 punktas
AIP 0111	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 11 punktas
AIP 0112	DI sistemos, kurioms taikomas I priedo A skirsnio 12 punktas

b. DI sistemos, kurioms taikomas III priedo 1 punktas

AIA kodas	
AIB 0201	Nuotolinio biometrinio tapatybės nustatymo sistemos
AIB 0202	Biometrinio kategorizavimo DI sistemos
AIB 0203	Emocijų atpažinimo DI sistemos

3. *Specialūs DI technologijų kodai*

a. *Simbolinis DI ir ekspertinės sistemos*

AIA kodas	
AIH 0101	DI sistemos, grindžiamos simboliu DI, ekspertinės ir žiniomis grindžiamos sistemos, ir DI sistemos, grindžiamos paieška ir optimizavimu

b. *Mašinų mokymasis, išskyrus generatyvinę DI ir bendrosios paskirties DI sistemas*

AIA kodas	
AIH 0201	DI sistemos, kurios apdoroja struktūruotus duomenis
AIH 0202	DI sistemos, kurios apdoroja signalų ir garso duomenis
AIH 0203	DI sistemos, kurios apdoroja tekstinius duomenis
AIH 0204	DI sistemos, kurios apdoroja judamą ar nejudamą vaizdą
AIH 0205	DI sistemos, kurios mokosi iš savo aplinkos, išskyrus DI sistemas, kurias apima kodas AIH 0401

c. *DI sistemos, grindžiamos bendrosios paskirties DI modeliais arba generatyviniu DI*

AIA kodas	
AIH 0301	Generatyvinio DI sistemos, įskaitant DI sistemas, grindžiamas bendrosios paskirties DI modeliais

d. *Besiformuojančios DI technologijos*

AIA kodas	
AIH 0401	DI sistemos, grindžiamos kitomis besiformuojančiomis DI technologijomis, kurių neapima kiti kodai, įskaitant agentinį DI

3. Paskyrimo paraiška

Atitikties vertinimo įstaigos, nurodydamos DI sistemų tipus 29 straipsnyje nurodytoje paskyrimo paraiškoje, naudojami šiame priede pateiktais DI sistemų kodų, kategorijų ir atitinkamų tipų sąrašais. ■ “.

2 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1139 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2018/1139 iš dalies keičiamas taip:

1) 27 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl dirbtinio intelekto (DI) sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/1689*, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnįje nustatytus reikalavimus.

* 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).“;

2) 31 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnįje nustatytus reikalavimus.“;

3) 32 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.“;

4) 36 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.“;

5) 39 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Priimant deleguotuosius aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.“;

6) 50 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnyje nustatytus reikalavimus.“;

7) 53 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Nedarant poveikio 2 daliai, priimant įgyvendinimo aktus pagal 1 dalį dėl DI sistemų, kurios yra saugos komponentai, kaip tai suprantama Reglamente (ES) 2024/1689, atsižvelgiama į to reglamento III skyriaus 2 skirsnį nustatytus reikalavimus. ■“.

3 straipsnis

Reglamento (ES) 2023/1230 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2023/1230 iš dalies keičiamas taip:

1) 8 straipsnis papildomas šiomis pastraipomis:

„Komisija pagal šio reglamento 47 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šio reglamento III priedas iš dalies keičiamas įtraukiant sveikatos ir saugos reikalavimus, taikomus dirbtinio intelekto (DI) sistemoms, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1689* 6 straipsnio 1 dalį priskiriamos didelės rizikos sistemoms, nes jos yra gaminio, kuriam taikomas šis reglamentas, saugos komponentas, arba jos pačios yra gaminys, kuriam taikomas šis reglamentas. Tais reikalavimais užtikrinama atitiktis atitinkamiems Reglamento (ES) 2024/1689 III skyriaus 2 skirsnyje ir 17, 19, 72 bei 73 straipsniuose nustatytiems reikalavimams.

Priimdama trečioje pastraipoje nurodytus deleguotuosius aktus, Komisija atsižvelgia į Reglamento (ES) 2024/1689 tikslus ir užtikrina tą reglamentą atitinkantį apsaugos lygį. Tie deleguotieji aktai pradedami taikyti ne vėliau kaip 2028 m. rugpjūčio 2 d.

* 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).“;

2) 20 straipsnis papildomas šia dalimi:

„10. Kol pagal šį straipsnį bus pateiktos nuorodos į darniuosius standartus arba priimtos bendrosios specifikacijos, kiek tai susiję su didelės rizikos DI sistemomis, į šio reglamento taikymo sritį patenkančios didelės rizikos DI sistemos, kurios atitinka atitinkamus darniuosius standartus, į kuriuos daromos nuorodos, arba bendrąsias specifikacijas, priimtas pagal atitinkamai Reglamento (ES) 2024/1689 40 ir 41 straipsnius, laikomos atitinkančiomis šio reglamento III priede nustatytus esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, kiek tai susiję su didelės rizikos DI sistemomis.“;

3) 47 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. 6 straipsnio 2 ir 11 dalyse bei 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2023 m. liepos 19 d. 8 straipsnio trečioje pastraipoje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... [šio dalinio keitimo reglamento įsigaliojimo data]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 2 ir 11 dalyse, 7 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.“;

b) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. 6 straipsnio 2 ir 11 dalyse, 7 straipsnio 2 dalyje arba 8 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“.

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...,

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkė

Pirmininkas / Pirmininkė